

nepriklausoma lietuva

Montrealis, 1970 m. liepos 15 d. Nr. 1206

LE JOURNAL INDEPENDANT LITUANIEN AU CANADA • EST. 1941 • THE INDEPENDENT LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

D I E N O S T E M O M I S

Šios dienos tema — savieji reikalai. O pirmieji šios skilties ir šio numerio žodžiai tebūna skirti — Henriku Nagiui.

Beveik dvejis metus skaitytojai NL metrikoje matė įrašyta: "Vyriausiasis redaktorius dr. Henrikas Nagys". Per tą laikotarpį kone kiekvieną savaitę skaitytojai skaitė jo parašą po vedamaisiais, kurie savo tiesumu, veržlumu ir įtaigumu bemačiant atkreipė plačiosios visuomenės dėmesį.

Gal būt, ne visi ir ne visuomet su Henriko Nagio publicistikos teiginiais sutiko. To, žinoma, nė nereikia. Žmonių bendruomenė juk būtų nepakeliamai nuobodi, jeigu visi visada vienodai samprotautų. Tačiau Henrikas Nagys visuomet rašė sąžiningai, visuomet rašė savo tiesą, kuria tikėjo ir kurią, nebodamas bet kokių pasėkų ar galimų priekaištų, aiškiai išdėtydavo savo vedamuosiuose. O jei prisiminsime jo jautrų ir pagaunantį stilių, jo neeilinį sugebėjimą taikliai išieškoti žodį, suprasime, kodėl Henrikas Nagys pastaraisiais mėnesiais išviro į vieną pačių populiariausių publicistų išeivijoje.

Šio numerio metrikoje dr. Henrikas Nagys redaktoriumi nebepasirašo. Anądien jis su skaitytojais atsisveikino ir paaiškino tas priežastis, kurios jį vertė redaktoriaus kėdėn sėstis tik laikinai. O skaitytojai, be abejo, su pasitenkinimu perskaitė paskutinio jo vedamojo žodžius:

"Be abejo, NL puslapiuose dar rašysiu, todėl ir laikau šiuos sakinius tikrai redaktoriaus atsisveikinimo žodžiu, bet ne NL bendradarbio. Tokiu liksiu iki mūsų savaitraštis eis".

Ypač šių eilučių autorius šiuo Henriko Nagio pažadu džiaugiasi: tai ne vien tikrai pažadėta talka, bet pirmoje eilėje — moralinė paskata.

Henrikui Nagiui iš tiesų nebuvo lengva redaguoti. Jis visą redagavimo laikotarpį mokytojavo. Mokytojo darbą jis mėgsta, ir jis yra iš tikrųjų geras mokytojas, pedagogijai atsidavęs visa savo siela. O redagavimas iš žmogaus per parą paprastai pareikalauja maždaug 25 valandų laiko. Ką neveiksi, kuo neužsiimsi, ką bedarysi, bet sąmonėje arba pasąmonėje laikraščio reikalai ir rūpesčiai visą laiką kunkuliuoja. Henrikas Nagys šitą dvigubą pareigą, meilės ir pasišventimo krūvį nešė ir išnešė per beveik dvejis metus. Rašantysis neabejoja, kad visi Nepriklausomosios draugai ir rėmėjai Henrikui Nagiui už

Dr. Henrikas Nagys NL redakcijoje kartu su Pranu Paukštaičiu

tai jaučia ne tik nuoširdų dėkingumą, bet ir nemelotą pagarbą.

Ir mes nekantriai laukiame tolimesnių susitikimų su Henriku Nagiu NL puslapiuose, kurie ir ateityje lieka jo laikraščio puslapiai...

Draugai ir akylesnieji stebėtojai jį kartais pavadina "darbo bitele". Iš tiesų, be Prano Paukštaičio darbštumo, pareigingumo ir pasiaukojimo, NL tikrai nebūtų reguliariai ir laiku kiekvieną savaitę iškeliausi pas savo skaitytojus.

Būtų paprasčiausiai neteisinga šia proga ir šitoje vietoje Pr. Paukštaičio nuopelnų mūsų laikraščiu nepaminėti. Ilgamečiam laikraščio darbuotojui, jam tenka atsakomybė ne vien tikrai už NL administraciją, jam tenka rūpintis ne vien ekspedicija ir sąskaityba, jis tvarko ne tik skelbimus, bet turi atlikti ir visą eilę techniško redakcijos darbų.

Su Pranu Paukštaičiu neatsisveikiname. Jis ir toliau lieka vienu pagrindinių mūsų savaitraščio ramsčių. Ir galime būti tikri, kad lietuviškoji spauda užsieniuose nemirs tol, kol turėsime tokių pasišventusių ir užsispyrusių laikraščio darbuotojų, kaip Pranas Paukštaitis.

Posakis, kad nauja šluota geriau šluoja, matyt, nevisuomet yra teisingas. Tačiau nauja šluota, tur būt, vis truputį kitaip šluoja.

Pasikeitus NL redaktoriams, skaitytojai pastebės, kad kai kas ir pačiame laikraštyje keičiasi.

Tikrai nepasikeis vienas dalykas — laikraščio pavadinimas. Jis toks akivaizdus, kad jokio ypatingo aiškinimo nė nereikalauja. Šitas laik-

(nukelta į 5 psl.)

KREMLIAUS KULUARUOS

Artėjant 24-iam Sov. Sąjungos Aukščiausiosios tarybos suvažiavimui komunistų partijos viršūnės ruošia naują penkmečio planą, kurį įvykstantis suvažiavimas turės "patvirtinti". Ruošos įkarštyje kartais prasiskverbia balsai, kurie liudija, kad ir aukščiausiuose partijos sluoksniuose netrūksta nuomonių įvairumo.

Sovietinėje struktūroje skirtingų interesų grupių viešas reiškinys nėra priimtinas, tačiau partijos pačiose viršūnėse tokios grupės vis dėlto egzistuoja ir turi įtakingų šalininkų.

Sekančio penkmečio planą ruošiant, tos grupės vėl rungtis dėl išteklių ginklams, žemės ūkiui, sunkiajai pramonei ir vartotojų prekėms. Kaip stipriai tos nuomonės kartais skiriasi ir kokios galios kai kurios tokios skirtingų interesų grupės turi, parodo paties Chruščiovo likimas, kai jis 1964 m. pasišovė apkarpyti ginkluotųjų pajėgų biudžetą.

Šį kartą savo laimę bandys Brežnėvas. Iki šiol jis dar daug neprasitarė. Tiesa, kartą jis užuominomis stengėsi "užtikrinti", kad sekančiame penkmečio plane numatomas labai rimtas gamybos išvystymas, pirmoje eilėje tos gamybos, nuo kurios priklauso vartotojų poreikių aprūpinimas. Tokiu savo prasitarimu, Brežnėvas apsilenkė su įprasta sovietų tradicija — didžiausią dėmesį biudžete skirti sunkiajai pramonei.

Gal toks "prasitarimas" buvo įmanomas tik todėl, kadangi ginkluotųjų pajėgų šalininkai dar nerado reikalo panaudoti viso savo įtaigojančio svorio? O gal Brežnėvas tebelaukia aiškesnių išdavų iš su amerikiečiais vykstančių derybų dėl branduolinių ginklų gamybos ap-

tabdymo? Kaip ten bebūtų, bent kol kas jis dar neskuba remti militaristų.

Atrodo, kad padėtimi stengiasi pasinaudoti žemės ūkio gerove susirūpinusioji grupė. Poljanskis, kuris politbiure tvarko žemės ūkio reikalus, su pasitenkinimu pranešė, kad sekančiame penkmečio plane žemės ūkiui bus skiriamas didesnis dėmesys, negu bet kada anksčiau. Politbiure aplamai pasigirsta ir kiti balsai, reikalaujantieji didesnės biudžeto dalies žemės ūkiui. Tačiau ir praityje politbiure tokių balsų netrūko, bet... galutinėje išdavoje didžiausias kšnis vis dėlto atitekdavo ginkluotosioms pajėgoms. Argi neatsitiks panašiai ir šį kartą?

Stebėtojų nuomone, daug kas priklausys ir nuo JAV. Jei jos ir toliau viešai kartos, kad, deryboms su sovietais nepavykus, beliks ir ateityje kalti ginklus, tai jos tuo pačiu duos naujus pretekstus sovietų militaristams.

Todėl šiuo metu, kai Poljanskis su savo pritarėjais Kremliuje yra išsikovojęs gal ir laikiną pergalę, Amerikos taktikoje turėtų vyrauti pozityviausieji ir konstruktyviausieji pasiūlymai, teigia kai kurie sovietologai. Nebent Amerika būtų tikra, jog sovietams nuolatinė ginklavinimosi našta, jų žemės ūkio ir vartotojų prekių sąskaiton, darosi visiškai nebepakeliamas.

V. Ž.

40 LAIŠKAS ŠVEICARU SPAUDOJ

Ziuricho katalikų dienraštis Neue Zürcher Nachrichten paskelbė plačią ištrauką iš 40 lietuvių kunigų laiško, kurį jie pasiuntė Sovietų Sąjungos ministrui pirmininkui Kosyginui.

LIEPSNA IR VILTIS

BALTŲ KLAUSIMAS OTAVOS SENATE

Birželio 22 d. senatorius Andrew Thompsonas Otavos parlamento aukštuosiuose rūmuose padarė šitą pranešimą: Gerbiamieji senatoriai, aš čia kalbu, nes manau, kad senate turi būti išklausyta ir mažumų balsas, ir jis yra išklausomas.

Praeitą savaitę baltiečiai visoje Kanadoje su rimtimi ir orumu minėjo jiems labai skaudų įvykį. Tačiau nei Kanados spauda, nei valstybinis radijas apie tai nepranešė. Iš tikrųjų tik viena Toronto radijo stotis apie tai pranešė. Todėl jaučiuosi įpareigotas tuo reikalu keletą žodžių tarti senate.

Baltiečiai prisiminė, kad 1940 metais į Sovietų Sąjungą buvo deportuoti — iš Estijos 53,541 vyras ir 6,420 moterų, iš Latvijos 23,116 vyrų ir 7,218 moterų, iš Lietuvos 16,633 vyrai ir 13,852 moterys.

Jie buvo Sovietų Sąjungos deportuoti galvijiniuose vagonuose, nes jie norėjo išlaikyti savo valstybių nepriklausomybę ir laisvę. Kas jie buvo? Tai buvo tokie pat žmonės, kokie sėdi šiuose rūmuose — profesoriai, teisininkai, sąmoningi piliečiai, kurie naktį išgirdo dūžius į duris ir buvo sugrūsti į galvijinius vagonus. Jie iškentėjo baisų ir visapusišką brutalumą. Daugelis jų po to mirė.

Tai labai padorūs žmonės. Kaip ir mes, jie tyrinėjo senato reformas. Konstantinas Paetsas, Estijos prezidentas, planavo reformuoti Estijos seimą. Jis pastikėjo parlamentu. Šitos nedidelės tautos įgyvendino sveikatos apdraudą ir kooperaciją. Bet Sovietų Sąjunga užsigėdė šitų sričių, ir ji įsiveržė į šitus kraštus, lygiai taip pat, kaip ji kad užėmė, jei neklystu, 116 milijonų rytinėje Europoje.

Praeitą savaitę baltiečiai sustikto nežiūrint to, kad prisiminimai atidengė žaizdas ir priminė skaudžią praeitį. Jie jautė du išipareigojimus. Pirmiausia, prieš savo tautiečius, kad anų varganų die-

nų prisiminimas išvirstų į liepsną ir viltį vieną gražią dieną Baltijos tautoms vėl gauti laisvę. Antra vertus, jie susitiko tikėdamiesi, kad kanadiečiai nebus užliuliuoti, bet bus budrūs demokratijos pavojų akivaizdoje.

Nežiūrint to, kad spauda šių įvykių nepaminėjo, esu tikras, jog šitie rūmai, kurie yra jautrūs Kanados mažumoms ir kurių tikėjimas tautų laisve yra toks gilus, norės tai išgirsti.

VLIKO FINANSAI

Vliko biudžetas 1970 m. siekia 38.165 dolerius, pranešime spaudai pareiškė Vliko izdo tvarkytojas J. Valaitis. Šitą sumą Vlikas gauna iš Tautos fondo, kurio pirminku yra prel. J. Balkūnas.

Beveik penkis tūkstančius dolerių šitos sumos Vlikas šimet numato išleisti reikalu vedėjo atlyginimui, pašto, telefono, reprezentacijos ir kitom išlaidom padengti.

Daugiau kaip septynetas tūkstančių dolerių skirta Romos, Vatikano ir Madrido radiofonų lietuviškųjų programų paruošimo išlaidoms padengti.

Beveik 26 tūkstančius dolerių Vlikas numato 1970 m. išleisti Eltos biuleteniams leisti. New Yorke leidžiamiems Eltos biuleteniams lietuvių ir anglų kalba skirta 9.200 dol., Munchene leidžiamam biuleteniui vokiečių kalba skirta 3.500 dol. Mažesnės sumos numatytos biuleteniams ispanų, italų ir prancūzų kalba. Ejsiam Eltos biuleteniui arabų kalba 1970 m. sąmatoje lėšų nėra numatyta.

Vliko narys J. Valaitis nurodo, kad iki šiol Tautos fondas ėjo "Lietuvos vadavimo veiklos banko pareigas", bet "jo veiklą pakreipus aktyvaus lėšų telkimo keliu, galima būtų Lietuvos laisvinimo darbo samatą kelis kartus padidinti".

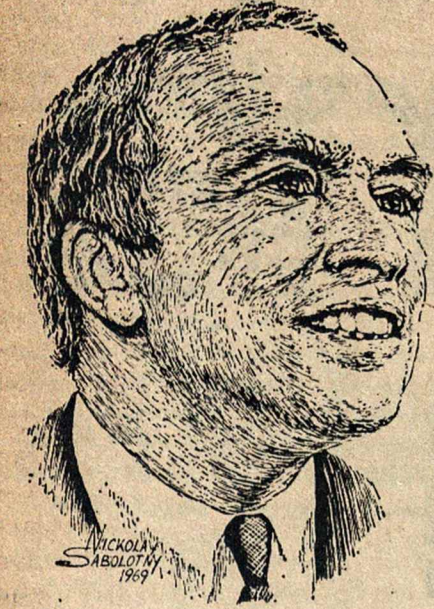
Grandinėle Medellino areodrome. Straipsnis 4 psl.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

NAUJA POLITINĖ ŽVAIGŽDĖ

J. J. Servan-Schreiber

P. Trudeau

Didžiausia Kanados profesinė sąjunga CUPE, turinti 140 tūkstančių narių, ministrui pirmininkui P. Trudeau pasiuntė telegramą, kurioje, be kita ko, klausia: "Manome, kad jūs Kanados liaudžiai turėtute paaiškinti, kodėl nespaudžiate darbdavių ir finansininkų kovoti su tikrosiomis infliacijos priežastimis, bet vienaip ar kitaip priekaištauja Kanados darbininkai".

Prof. sąjunga tvirtina, kad tikrosios infliacijos priežastys yra per dideli bendrovių pelnai ir peraukštos kainos į Kanadą įvežamų prekių.

TREMTIN?

A. Solženicinas

Vakarų spaudoje pasirodė žinios, kad sovietų diplomatai atsargiai teiravosi eilėje neutralių Europos valstybių vyriausybių, ar nesutiktų savo krašte leisti apsigyventi rusų rašytojui Aleksandrui Solženicinui.

Drąsų ir kritiškų knygų autorius A. Solženicinas neseniai buvo pašalintas iš sovietų rašytojų sąjungos ir viešumos dėmesį į save atkreipė, kai griežtai protestavo dėl sovietų biologo Ž. Medvedjevo uždarymo į beprotnamį. Iš beprotnamio Medvedjevas buvo paleistas.

DIDŽIAUSIA ŪKINĖ BENDRUOMENĖ?

D. Britanija, Airija, Danija ir Norvegija pradėjo derybas istoti į Europos ekonominę bendruomenę. Iki šiol Britanijos priėmimą į Europos Bendrąją rinką trukdė de Gaullis, kuriam pasitraukus nuo valstybės vairo, principinės klūtys nebeturėtų būti neįveikiamos. Sunkumų sudarys britų pageidavimai pakelsti kai kuriuos Bendrosios rinkos nuostatus.

Jeigu minėtosios valstybės prie Bendrosios rinkos prisijungs, EEB sudarys 250 milijonų gyventojų ūkinį vienetą, didesnę už JAV arba Sov. Sąjungą.

VLIKAS IR JAUNIMAS

Vliko rengtas Jaunimo seminaras įvyko Čikagoje birželio 6-7 dienomis. Dr. J. Puzinas kalbėjo apie padėtį okupuotoje Lietuvoje, dr. S. Bačkis apie tarptautinį Lietuvos statusą ir diplomatinę tarnybą, prof. M. Mackevičiaus pranešimo tema buvo: "Lietuvos nepriklausomybės poveikis valstybingumo sąmonei", pagaliau R. Kezys kalbėjo apie jaunimą Lietuvos laisvinimo organizacijoje.

Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas skaitė pranešimą apie Lietuvos laisvinimą ir santykius su pavergta Lietuva.

Seminaro dalyvių skaičius svyravo tarp 50 ir 150. Buvo išreikštas pageidavimas, kad tokie jaunimo seminarai būtų rengiami dažniau ir įvairiose vietose. Diskusijos buvo gausios bei gyvos po kiekvieno pranešimo.

Spaudos konferencijoje dalyvavo apie 25 lietuvių spaudos, radijo ir televizijos atstovai. Atvyko ir svečių: ALTO pirm. E. Bartkus, JAV Liet. Bendruomenės valdybos pirm. B. Nainys ir kt.

Vliko valdybos nariai po konferencijos jos dalyvius pakvietė vaišėms. Seminaras ir įvykusi spaudos konferencija buvusi Vliko pastanga arčiau bendradarbiauti su visuomene ir spauda.

Ta proga įvyko lietuvių akademikų skautų sueiga. Joje garbės svečiu buvo dr. J. K. Valiūnas, prelegentu Romas Kezys. Pranešimo tema: "Mūsų bendravimo supavergtą tautą klausimai". Koreferentais buvo J. Dainauskas ir dr. T. Remeikis. Diskusijoms vadovavo Br. Kviklys.

Sueigoje dalyvavo apie 70 akademikų skautų, daugiausia jaunesnio amžiaus. Po pranešimo gyvose diskusijose dalyvavo apie 15 sueigos dalyvių. Išryškėjo, kad bendravimo su tauta klausimas ypač aktualus mūsų jaunajai kartai.

Sueigos dalyviai pripažino, kad Lietuvos laisvės kova — aukščiausias visų mūsų tikslas.

RIAUSĖS Š. AIRIJOJE

BERNADETTE DEVLIN

Londonas į Britanijai priklausančią Šiaurinę Airiją pasiuntė dar 3.700 kareivių tvarką prižiūrėti.

Riausės tarp katalikų ir protestantų prasidėjo, kai teismas kalėjimu nubaudė Bernadettą Devlin už dalyvavimą riaušėse praėjusiais metais. B. Devlin praėjus mėnesiui buvo išrinkta į Britanijos parlamentą didele balsų persvara. Savo vietą Londono parlamente ji tegalės užimti atsėdėjusi bausmę.

Pastarosios riaušės Š. Airijoje jau pareikalavo keleto užmuštų ir daugelio sužeistų.

JAV KARIUOMENĖ PASITRAUKĖ

JAV kariuomenė iš Kambodžos yra atitraukta iki birželio 15 d. Tokiu būdu prezidentas Niksonas išpildė savo pažadą, kai amerikiečių dalinius įvedė į tą Indokinijos valstybę, tikslu sunaikinti Šiaurės Vietnamo karines atsargas ir bazes. Kambodžoje pasilieka Pietų Vietnamo daliniai, kurių žiauri ir necivilizuotu elgesiu su civiliais gyventojais yra pasipiktinusiųs ne vien tik Kambodžos istaigos, bet ir JAV karinė vadovybė Saigone.

Niksono sprendimas įvesti JAV dalinius į Kambodžą buvo iššaukęs daug ginčų ir nepasitenkinimo Vak. Europos sostinėse ir pačioje Amerikos visuomenėje.

TVARKOMAS NAKTINIS GYVENIMAS

Jerome Choquette

Kvebeko teisingumo ministras Jerome Choquette griežtai energingų priemonių išvalyti Montrealio naktinį gyvenimą. Ministro nuomone, apie trečdalis Montrealio barų ir naktinių klubų yra tvarkomi Mafijos — ausikalstėliškos organizacijos.

Istaigos tokioms užteigoms gali atimti licenzijas, bet tam reikia teisiškų įrodymų.

KEIČIASI STRATEGIJA

JAV generalinis štabas paruošė naują strateginį gyvybos planą, kuris busias įgyvendintas aštuonerių metų laikotarpyje. Konvenciniai kariuomenės daliniai, kaip, pvz., pėstininkų divizijos ir karo laivai, bus sumažinti, bet bus išvystyti branduolinių ginklų ir jų nešėjų.

Planą įgyvendinus, metinės JAV karo išlaidos sieksiančios 70 milijardų dolerių. Vietnamo karo įkarštyje karinės išlaidos siekė 80 milijardų dol. sumą per metus.

GRIAUNAMOS SMĖLIO PILYS

Griaunamos lietuviško jaunimo smėlio pilys, atėty jo laukia kvalifikuoto darbininko darbas... — pabrėžia Kom. Tiesa, pažymėdama, kad abiturientai nori stoti į aukštąsias mokyklas, tačiau jų svajonėms ateina galas.

Pasirodo, kad ligšiol į aukštąsias mokyklas įstojo vos 27% abiturientų. Dėl to jau dabar planuojama, kad apie 38,3% šių metų laidos Vilniaus miesto abiturientų teks įdarbinti, o 9,43% pasiūti į profesines technikos mokyklas. Juk ir iš 1969 m. laidos abiturientų tarpo 35,5% tapo gamybininkais, 7,2% įstojo į įvairius technikumus, kiti nuėjo į profesines technikos mokyklas ir t.t.

Tuo tarpu, 70% dabartinių Vilniaus miesto abiturientų tikisi stoti į aukštąsias mokyklas, įsidarbinti gi norėtų vos 10%.

POKALBIS SU LENINU NEBEPADĖDA

1956 m. Nikita Chruščiovas savo slaptoje kalboje 20-me sovietų komunistų partijos kongrese Staliną išplūdo egomaniaku, kuris naudojo masinį terorą ir kankinimus. Šimtai tūkstančių Stalino statulų ir paveikslų Sovietijoje pradingo.

1961 m., 22-jo partijos kongreso metu, 77 m. amžiaus delegatė Dora Lazurkina pareiškė: "Vakar kalbėjau si su Leninu, tarsi jis dar būtų gyvas. Jis pasiskundė, kad jam nemalonu gulėti šalia Stalino, kuris pridarė tiek daug blogybių". Iš tiesų Sta-

UŽ KĄ?

KANADOS AMBASADORIUS UŽ ŽMOGAUS TEISES LIETUVOJ

Žygiu už tikėjimo laisvę komitetas, protestuodamas dėl kun. L. Kunevičiaus persekiojimo, buvo pasiuntęs Jungtinių Tautų sekretoriui antrą laišką. Šio laiško kopija ir 40 Lietuvos kunigų laiškas vėliau buvo pasiusti kiekvienam nekomunistinės vyriausybės ambasadoriui prie Jungtinių Tautų. Viso vėl buvo parašyta 119 asmeninių laiškų.

Išsakydamas didesnio dėmesio vertas buvo Kanados ambasadoriaus Ivon Beaulne laiškas, pažadantis skatinti pagarbą bei apsaugą žmogaus teisėms ne tik Jungtinėse Tautose, bet ir tiesioginiuose Kanados santykiuose su Sovietų Rusija.

JAV ambasadorius Ch. W. Yost užtikrina, kad JAV delegatai naudoja ir naudos kiekvieną progą priminti Sov. Sąjungai ir pasauliui, jog tautos Sov. Sąjungos ribose "turi tą pačią teisę apspręsti savo likimą, kaip ir vad. 'kolonijinių' kraštų žmonės.

Po pustrėčio mėnesio pats paskutinis formaliai atsiliėpė JT sekretorius U Thant.

VIOLETAI STRĖLYTEI-PUSARAUSKIENEI

mirus, mamytė Julija ir sesutė su vyru nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liudime.

V. Butkys
S. Pundzevičius

Mylimam broliui A + A

JONAI SIMONAVIČIUI

staiga mirus, Jam buvo parodyta daug pagarbos ir neilės, o likusieji susilaukė daug nuoširdžios užuojautos. Didelę padėką reiškiamo kun. dr. Feliksui Jucevičiui už maldas koplyčioje ir velionio lankymą ligoninėje, už šv. Mišias šv. Kazimiero bažnyčioje ir už jautrų atsiveikimo žodį kapinėse.

Širdingiausia padėka V. O. Lukauskams su šeima, Br. Ivanauskui už pasiaukojimą ir rūpestingumą, iškilmingai ir gražiai tvarkant laidotuves. Dėkojame visiems už maldas, užprašytas šv. Mišias ir užuojautos spaudoje ir žodžiu.

Nuoširdžiai dėkojame visiems tiems, kurie velioniui pasiuntė gėlių. — V. Šapkauskui, B. Šalčiūnui, M. And Associates, M. Brenath, Philippe Riopelle, J. Lubinskui, J. Ledzinskui, Danutei, Angelei ir Dalytei Lukauskaitėms, V. O. Lukauskams, Br. Ivanauskui, A. J. Norkeliūnui, A. L. Rudzevičiui, Monikai Matusevičienei, N. Mikutienei, J. Petruiliams su sūnumi.

Visiems, kuo nors prisidėjusiems ir pasitarnavusiems, tariame širdingai ačiū!

Stasė ir Leopoldas Simonavičiai

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
CHIRURGINĖ PRAKTIKA
KREIPTIS Tel. 931-3275
SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. André).
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W.,
Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS
Suite 205
J.P. Miller. B.A., B.C.L.
168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal
• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remodeliuoju
• Vasaros laike saugojimas (Storage)
Tel. 767-6183.

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

VIS DAR POKALBIS SU JONU MEKU

PRANAŠŲ PRANAŠŲ
JONUI MEKUI

Sunku neatsiliepti į Jono Meko "Penkias neišsiųstas pastabas" NL Nr. 23, kur autorius, įtūžęs dėl mano eilėraščio Afrika ir dėl pajuokos studentų "revoliucionierių" atžvilgiu, pranašauja, kad už tai mano sėdynė turės nukentėti. Afrika paguos mane diržu.

Net prakaitas išpylė pagalvojus apie būsimą bausmę, nors aš anojė odėje Afrikai tik gero linkėjau. Atsargumo dėlei reikės pasitepti vazelinu, kad neskaudėtų...

GURU VADOVĖLIAI

Juokas juokais, bet Jono Meko strypčiojimas avangardo arenoje pastaruoju laiku sustabarėjo. Jis pasidarė kietas savo kromelio šūkių gynėjas. Idėjų gyslose įsigalėjo sukalkėjimas. Biologinis procesas, pasirodo, veikia ir poetus. Ypač tuos, kurie savo išmintį semia iš supelėjusių manifestų ir iš gurų vadovėlių, apšlakstytų hašišo aromatais.

Mielas Jonai, Afrika laisvę išsikovojo ne poetų ir ne filmuotojų dėka. Ne snargliuotų, apšepusių Village valkatų ir snobų pastangomis, bet pokario sąlygomis, Didž. Britanijos ir Prancūzijos imperijų varžtams atsiliepus. Tai yra politinis faktas, kurį išnauodojo veiklūs Afrikos vyrai. Antrasis pasaulinis karas jiems buvo naudingas.

Tuo metu, kai įvairios Afrikos žemyno gentys alsuoja nepriklausomybės oru, mūsų tėviškė — Tu tai puikiai žinai — per prievartą turi priklaus-

syti didžiulei atžagareiviskai imperijai. Tai irgi baisus politinis faktas. Tik dėl to aš ieškau paguodos iš Afrikos tautų. Savo jaunatve, savo patirties vešlumu ir tuo nekaltu tikėjimu ateitimi jos turėtų prijausti mano širdgėlai. Jos turėtų suprasti mūsų godą geriau, negu didžiosios išdvėsusios vakarų jėgos ar tūkstančiai suglebusių diplomatų bei profesorių. Geriau negu tie pagausėję būrių būriai Amerikos studentų, kuriuos tėvai permaitino Gerber košelėmis ir išlepino dovanų kraichiais.

JUOKIAUSI IR
JUOKSIUOS

Aš visuomet juokiuosi ir juoksiuos iš tokių lepūnų "revoliucionieriško" aklumo. Bet aš negaliu juoktis iš Tavęs, Jonai. Mane tik stebina Tavo dabartinis bailumas. Kodėl tu nepakeli savo svarauso balso prieš didžiausią pasaulio tironiją, prieš Kremliaus, Pekino ar Havanos kalėjimus. Kodėl tu nepasipirgini padus pavergtos Lietuvos kvislinalgams, kiklopams ir prokrustams. Kodėl tu neužsistoji Rusijos sąžinės balso: Solženicino, Siniavskio, Danieliaus, Litvinovo, Grigorenko, Almariko, Medvedevo ir kitų, kurie dėl savo įsitikinimų kenčia kalėjimuose, stovyklose ir beprotnamiuose? Kodėl Tau nerūpi, kad Tavo tėviškėje žmonės yra verčiami skaityti tik vienos filosofijos knygas, tik vieną partiją garbinančius laikraščius, tik vieną gyvenimo pusę maitančius žurnalus? Gal Tu bijai, Jonai, nes per giliai esi įklimpęs savo klicos baloje?

Tavo žodžiais, jei esi poetas, kodėl nuodini žmonių galvojimą ir širdis veidmainiškais filmais? Pulti ir niekinti Ameriką Tau kur kas parankiau. Nuo tokios kritikos Tau nė vienas plaukas nuo galvos nenukris, nes čia Tave apsaugo įstatymai. Tu tai puikiai žinai, nes jei nežinotum, tylėtum kaip kiškis po kopūsto lapu. Savo drąsą gali lengvai įrodyti nuvažiuavęs į Kremliaus aikštę ir parodęs liežuvi pravažiuojančiam Brežnevui. Idomu, kas atsitiktų su Tavo sėdyne po tokio žygio?

BLAIVI VIETELĖ

Susimąstyk, Jonai. Apsvarstyk viską. Gal Tavo smegeninėje dar išliko blaivi vietelė. Juk esi lietuvis. Sodžiaus vaikas. Darbo žmogus. Kokie ryšiai gali Tave siesti su tais išprotėjusiais rubiniais ir ginsburgais. Jie, turėdami pripažinti, savo izaokišką vaidmenį vaidina pasigėrėtinai. Esu tikras, vieną dieną filmą su jais pagamins mano mylimas Peter Sellers. Bet Tau, Jonai, komiko vaidmuo netinka. Vietoj gurų maldaknygės Tau patarčiau įsigyti šmaikštų lietuvišką boškotį, kad galėtum uždrožti tiems veltėdžiams per šlaunis.

VISKAS KEIČIASI

O kaslink senos tvarkos mirimo, esi teisus. Ji miršta. Viskas miršta. Evoliucinis dėsningumas viską keičia. Apie tai mums aiškino dar gimnazijoje. Tvarka pasikeis ir be tavo juokdaryų pagalbos. Gal dar geresne linkme, nes kol kas Tavo "revoliucionierių" pasirodymas gatvėje ar universiteto aikštėje sukelia isterišką neramumų epidemiją. Miesto šlavėjams ir tvarkdariams tenka daug laiko sugaišti bešalinant pasėkas.

Atvirai pasakysiu, Jonai, nesi revoliucionierius. Tiek išmanai apie žmonijos pažangą, kiek kiaušė apie debesį. Anot lietuviško priežodžio, savo iškalbingais žodžiais prišiukslini, kad meška įėjus galvą nusišuktų.

Pranas Visvydas

IŠ RANKŲ Į RANKAS

Daugelio neworkiečių vardu priimkite nuoširdžią padėką už taiklius, teisingus, pagrįstus bei logiškus straipsnius, o ypač už H. Nagio "Apsimetėliai ir pasimetėliai" ir jo atsakymą J. Mekui.

Ne visi skaito New Yorke NL, bet kai kurie panašūs rašiniai eina iš rankų į rankas persispausdinti ant foto kopijų.

Pasirodo, kad viename H. Nagio asmenyje yra daug talentų.

E. Čekienė

DRĄSUS ATSAKYMAS

Į Jono Meko agitpropišką laišką atsakė H. Nagys savo dviem rašiniais. Jie verti didesnio dėmesio. Juos turėtų persispausdinti visi laisvojo pasaulio lietuviški laikraščiai, nes tai juk mūsų bendri reikalai.

Jonas Mekas tame piktame savolaiške teigia, kad Amerikoje policinėmis priemonėmis varžoma laisvė. Bet kodėl Jonas Mekas nemato, kas vyksta komunistų rojuje Sovietų Rusijoje? Ten profesoriai, rašytojai, menininkai, daktarai, aukštieji kariškiai, kurie pasirašo po peticijomis ir prašo spaudos ir žodžio laisvės, yra areštuojami, uždaromi į bepročių namus, kankinami ir baudžiami kalėjimu.

K. Lukoševičius

NEGI?

Tikrai sveikintinas pasiryžimas suburti šioje Atlanto pusėje atsidūrusius buvusius Aušros gimnazijos auklėtinius. Be abejo, visi buvusieji tų gimnazijų mokiniai tokiais iniciatorių minčiai pritaras.

Tekyla klausimas, iš kur NL liepos 1 d. korespondencijos autorius pasirašęs — alpuks —, ištraukė išsireikškimą "aušriečiai"? Anuomet Kaune Aušros gimnazistai paprastai būdavo vadinami "aušrokaais", o gimnazistės — "aušrokėmis". "Aušriečiai" tikrai jie gyvenime nebuvo vadinami. Tad ar reikia mus savotiškai pravardžiuoti ir pamiršti įsisenėjusį ir daugeliui, tur būt, maloniais prisiminimais perpintą išsireikškimą "aušrokaas"? Buvęs aušrokaas

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemont Blvd.
TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario
PROVINCIOSE
Skr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

	ADRESAS: 1465 De Seve Street Montreal 205, Que. TEL. 766-5827.
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA	
MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
EINAMASIS S-tas 5.0%	(iskaitant nario gyvybės apdraudą iki \$10,000 paskolos sumos)
ŠERUS (numatyta) 6.0%	ASMENINĖS, čekių kredito ir nekiln. turto (rezidenc. nuosavybių) iš 9%
TAUPOMASIS S-tas 6.5%	TERM.IND. 1 metams 7.25%
TERM.IND. 2 " 7.75%	INVESTACINĖS pagal jų rūši nuo 9.5% iki 12%.
TERM.IND. 3 " 8.00%	TERMINUI suėjus paskolos atnaujinamos iš tuo metu galiojančio palūkanų procento.
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.	

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakaraais - trečiądieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545. Diena - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakaraais - pirmadieniais, trečiądieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
Sekmadieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.	
DRAUDIMO AGENTŪRA	TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal, 409.	
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.	376-3781
Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B.	NAMU: 672-5303
KOMERCINIO, PRIVATAUS TURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS	

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

... ..

Dar vis keliaujame. Didesnieji neša kibirą, pamautą ant kartelės. Kibiran įdėjau ir kruopų maišuką. Tų kruopų taip mažai. Reikės taupyti ir sriubon dėti tik po mažą žiupsnelį, kad nebūtų grynas vandenėlis. Aš nešu duoną ir mėsą. Surišau abu maišukus, persimečiau per petį ir dūlinu Sibiro plynėmis. Tokie platus ir dideli laukai, kuriuos turėsime ravėti ir ginti nuo piktžolių. Jau ir valgyti vaikai nori. Gal beidami atarasime žirnių lauką ir pasiganyšime.

Dairomės į šalis. Aplinkui taiga. Properšose žaliuoja pievų ploteliai. Žolė didelė ir išmarginta nuostabiai gražiomis laukinėmis gėlytėmis. Pasirodo vasarojaus ploteliai. Matyti, kad žemė labai derlinga, nes javai gražiai žaliuoja, vilnija vėjelio pučiami ir kupsalais virsta iš dirvų. Usnys irgi gerai auga, lenktyniauja su kultūriniais pasėliais ir jiems neužsileidžia Rus mums darbelio.

Laukų čia niekas netręšia ir juos blogai išdirba, bet javai virsta iš dirvų. Jei tai žemę dirbtų Lietuvoje, kaip Sibire, tai niekas neaugtų.

Vaikai sako, kad jau netoli ir kulistanas. Staiga jie džiaugsmingai sušunka: "Žirniai, žirniai!" Apsidžiaugiu ir aš. Pailsėsime ir užvalgysime žirnelių, bus skanu ir sotu. Vasarą badu nemirsime, bet apie žiemą baisu ir pagalvoti. Lietuvoje sakydavo: "Dievas davė dantis — duos ir duonos". Nebūtina duonos, Sibire geras ir bulvės. O žirniai — tikras skanumynas.

Užeiname su vaikais į žirnių lauką ir prisiskiname pilnas kienes ankščių. Įspėjau savo darbininkėlius, kad neišmindžiotų ir nesuguldytų virkščių. Vaikai užkandę pralinksmėja ir pasidaro judresni. Valka Polianskis pradeda net ir išdykauoti. Tik jau labai liūdni ir rimti Matvejavai. Jie išsiskiria iš visų vaikų. Jų motina labai paliegusi, visai nevaldo pusiaujo ir vaikšto kryžokais pasiramsčiuodama. Visi namų darbai krinta ant vaikų pečių. Neturi poilsio tos mažosios rankutės, kurioms rūpėtų dar ir pažaisti. Visur ne visų vienoda dalis.

Jau matosi ir kulistanas. Stovi krūmuose vienišas pastatas, sukrautas iš apvalių rąstų su lentiniu stogu. Vaikai tekinia pasileidžia pirmyn, nes kiekvienas nori užsiimti geresnę vietą ant narų. Narai dviejų aukštų ir eina visais pasieniais. Atrodo, kad vietos visiems pakaks. Įeinu ir aš su pasilikusiais vaikais. Viduje tamsoka, nors gale pastato yra du maži langeliai, kurie turi po keturius stiklus. Vienas stiklas išmuštas ir užkimštas gniūzulu šiaudų. Ant narų priklota šiaudų.

Aš vietą užsiimu pirmojo aukšto pasienyje. Dairausi ir galvoju, kaip čia geriau mums susitvarkyti, tarytum, mes čia visą laiką gyvensime. Pirmiausia reikia švariai išsišluoti. Tuojau pasiunčiu porą mergaičių surišti šluotą ir iššluoti kulistaną aslą.

Berniukai pasisiūlo išrūkyti patalpą ir dūmais išvaikyti visus uodus. Bet vėl bėda. Mes teturime tik vieną dėžutę degtukų. Reikia taupiai juos naudoti, nes ir krautuvėje dažnai negalima jų gauti. Vyrus paraginū pririnkti malkų ir užkurti laužą. Miškas čia pat, ir berniukai pasišokinėdami išbėga į taigą sausų malkų rinkiti. Sibire visas gyvenimas sukasi apie laužą: ugnelė šildo ir džioviną, ugnelė žvėris nubaido, o dūmai apgina nuo kraujo prašančių padarėlių.

Gera būtų jau ir užvalgyti. Mėšos gavome šešioms dienoms, tad ją padalijau į šešias lygias dalis. Maži tai buvo gabalai, o juos dar padalijus penkiolikai galvų, išeina tik po mažą kasnelį. Visą dirbų pasitar-dama su vaikais, kad niekas nepriklištų, jog aš viena mėšą suvalgiau.

Ugnelė jau kūrenasi. Kokia čia ji miela ir reikalinga, mano protėvių šventoji Gabija.

Tuojau įkaliau į žemę dvišakus kuolelius, ant jų padėjau kartelę ir pakabinau kibirą su vandeniu sriubai virti. Įdėjau mėsą, supyliau puoduką kruopų ir pietūs kunkuliuoja.

Likusią mėšą suvyniojau į dilges ir užkasiau į žemę. Dilgės gerai apsaugoja mėsą ir žuvis nuo puvimo ir jose ilgiau išsilaiko nesugedęs maistas. Šios gudrybės jau Sibire išmokau. Žemės šaltis ir saugiau, nes negalės pasigrobtį meška.

Kulistanas iššluotas, išrūkytas ir visi uodai išvaikyti. Tik dideli juodi prūsokai, išspręgdinė savo akis, laktė sienomis ir ieškojo maisto. Jie dūmų visai nebijo. Prūsokų pilna taiga. Kur tik sausai ir aprūnėjusi medis ar keltas, tai jų ištisas knibždėlynas ten gyvena. Reikia juos verdančiu vandeniu pavaišinti, bet tą atliksime vėliau.

Išvirtą sriubą atsinešėme į vidų. Vaikams išdalijau mėsą ir įpyliau sriubos. Duonos per dieną galėjome suvalgyti tik pusę kepaluko. Ją padalijau į penkiolika lygių riekių. Duoną dalijau visų vaikų aki-vaidžioje.

Šilta sriuba visus atgaivino ir gerai nuteikė. Vaikams pasiūliau pusvalandį poilsio ir visišką tylos. Nesvarbu, ar kas miegos ar tik taip sau ilsėsis. Tai buvo jiems naujiena. Jie manęs paklausė, visiškai nurimo ir užmigo. Aš išėjau ugnelės pakurstyti ir indelių išplauti. Sriubos dar truputis liko ir vakarienei. Bus mažoka, bet žirnių prisidursime.

Mūsų darbo pasiūlėti ir patikrinti atėjo kolchozo sąskaitininkė. Ji man nurodė, kurį lauką reikia pirmiausia ravėti.

Po valandos prižadinau vaikus ir visi pradėjome darbą. Sustačiau mažuosius eilėn ir parodžiau, kokio platumo režį turi ravėti. Išravėjus iki dirvos galo, o ji buvo ilga, pažadėjau jiems pasekti pasaką.

Visi vaikai dirbo sąžiningai. Greta jų, sau pasiėmiau platesnį režį. Taip ir ėjome visu baru. Viskas būtų gerai, jei turėtume nors po vieną pirštinę, nes usnys labai badė rankas. Vaikai rankas apsvyniojo tam tikra žole, kurią vartoja stalui ir grindims šveisti ir pirtyje nugarai apsitrinti. Iki šiol tos žolės aš nepažinau, bet pasirodo, kad ją apsvyniojus rankas, usnys nebado. Geroka punda tos žolės ir aš prisiroviau. Mergaitės man parodė, kaip iš jos pasidaryti šepetį sienoms baltinti ar grindims šluoti. Tai naujas mokslas ir sugebėjimas viską pasidaryti patiems, naudojant gamtos teikiamas medžiagas. Reikia mokytis gyventi, nes dar dvidešimt penkeri metai prieš akis.

Išravėjome barą ir atsisėdome pailsėti. Vaikams pasakiau lietuvišką pasaką, kurią verčiau rusų kalbon.

Pailsėję vėl varėme barą, dabar jau kulistaną link. Artinosi jau ir vakaras. Vaikai prisiminė žirnius, ir vėl visi nuėjome į žirnių lauką, nors tai buvo draudžiamas.

Grįžus pašildžiau pietų likučius ir vaikams išdalijau po pusę puoduko sriubos. Užkandę ant laužo užvertėme didelį kelmą, kad ugnis per naktį neužgestų. Pravaikėme iš vidaus uodus, gerai užsidarėme duris ir išvirtome ant narų pailsėti ir kietai numigti.

Meškų nebijome, nes jos į vidų neįėjo, ir greit užmigome. Nepažįstamų ir klajojančių žmonių čia nesigirdi, nes svetimas, nežinodamas apylinkių, pasiklystų miškų glūdimuose ir niekada neišeitų.

Prabudau jau gerokai prašvitus. Guliu ir džiaugiuosi, kad niekas manęs keikdamas nežadina ir nevoro į darbą. Jau galvoju apie pusrytį. Vaikai šį tą turėjo įsidėję iš namų, bet reikia jiems išvirti šilto viralo. Išviriaus sriubos, bet mėšą palikau pietums. Kai pusryčiai buvo išvirti ir saulutė gerokai pakilus, prižadinau savo darbo brigadą. Vaikus keliau ramiai ir švelniai budinau. Jie, pripratę prie grubaus elgesio, buvo kiek sumišę ir nežinojo, kaip laikytis. Visi kėlėsi nemurmėdami. Mačiau, kad su jais sugyvensiu ir susikalbėsiu. Snauduliui nuvartyti patariau nusiprausti. Užpyliau jiems ant rankų vandens. Burnas nusiprausę, jie nusišluostė rankovėmis, o laukų vėjelis baigė džiiovinti.

Tuojau papusryčiauome. Trumpam dar užsukome į žirnius pasiganyti ir nuėjome kariauti su Sibiro laukų usnynais. Dirbome sąžiningai, stengėmės išpildyti normą, bet nenorėjome ir pervargti. Gaila man buvo tų vaikų vargdienėlių, nors gal išaugę kai kurie iš jų bus geri komunistai ir nekaltų žmonių dėkai. Visa komunistinė sistema su savo organizacijomis ir valdiškomis mokyklomis sparčiai žaloja jaunimą.

Šios dienos mano bendradarbiai yra vaikai, kurie neturėjo vaikystės džiaugsmo ir pramogų, visai nematė žaislų, blogai maitinosi ir gauto maisto pakako tik gyvybei palaikyti. Apie gerą vaikų augimą ir išsivystymą čia niekas nesirūpina, nes partiečiams rūpi tik sotus ir geras šios dienos gyvenimas. Žinoma, matant skurstančius vaikus, tėvams skauda širdis, bet,

jie jaunajai kartai nieko negali duoti, nes vos tik sugeba apginti šeimą nuo bado ir apsaugoti nuo žiaurių Sibiro šalčių.

MŪSŲ KARVUTĖ

Ravėdami plačius kolchozo laukus ir skurdžiai maitindamiesi, pralėidome kelias dienas. Vieną vidurdienį grįžome pietų. Tuojau užkaičiau sriubą, o vaikams liepia truputį pagulėti ir pailsėti. Vieni prigulė, kiti susėdo aplink laužą ir šildėsi, o mergaitės šlavė ir švarino kulistaną.

Mano akys laksto po plačius javų laukus, kurie man priminė Ariogalos apylinkėje siūbuojančias javų marias. Staiga pamatau, ateina pas mus iš taigos maurodoma graži žala karvutė. Atskubėjo prie manęs ir sustojo. Aš ją paglosčiau, pakasiau kaklą. Ji man atsi-lygindama liežuviu lyžtelėjo ranką. Tešmuo didelis ir pritvinkęs. Matyti, kad jau kelios dienos nemelžta. Dabar pati ateina pas žmones ir prašosi pamelžtiama.

Tuojau išuštiniu atsievėžą iš Lietuvos savo aliumininį puodą. Pasišaukiau vieną mergaitę ir pastačiau ją su pluoštu šakų baidyti karvutę puolančius uodus, o aš pradėjau melžti. Kitoms mergaitėms pasakiau, kad tuojau tyliai surinktu vaikų indeliu ir atneštu man. Primelžiau pilną puodą, kuriame tilpo apie tris litrus pieno, ir išpilsčiau į atneštus puodukus. Primelžiau antrą ir trečią puodą ir pieną išdalijau savo darbo brigadai. Neprašyta karvutė mums atnešė daugiau kaip dešimt litrų pieno.

Pamelžusi pakasinėjau karvutės kaklą, paglamonėjau ir paprašiau, kad dar kartą pas mus ateitų. Norėjau ją pavaišinti, bet nieko skanaus po ranka neturėjau. Pasiūliau drumzlinio, iš balos pasemto vandens. Nenoromis kiek sriubtelėjo pasirodymada, kad neatmeta mano vaišių. Pastovėjo laužo dūmuose, minutėlei atsikrato nuo mašalų ir uodų ir užmerkusi akis keliolika minučių pasnaudė. Po to pakirdusi nuėjo į taigą ganytis ir nepasakė mums sudie.

Vaikai pasakoją, kad dažnai kolchozo kerdžius pameta šią karvutę. Ji nemėgsta gyventi bendroje bandoje, nepripažįsta kolektyvinio gyvenimo, dažnai atsisakia nuo visų ir pabėga į taigą. Kaime ją praminė "odinalčnik".

Už trijų dienų ta karvutė maurodoma vėl atėjo pas mus. Mes ją pasimelžėme ir džiaugėmės nesitiktetu maisto priedeliu. Pieną visi išsidalydavome ir sriubą užsibaltindavome.

Tame kulistane su vaikais išdirbau dvi savaites. Geroji karvutė pas mus lankydavosi kas antrą ar trečią dieną ir atnešdavo mums pieno. Ravėjimui baidijantis karvutė pastebėjo brigadininkas, pranešė kerdžiui, kuris raitas atėjo ieškoti pabėgėlis ir surašęs nusivarė atgal prie bandos.

Bus daugiau

UŽSISPYRUSIOJI GRANDINĖLĖ

Nežūrįnt vienos garblos ponios laikraštinų paklodžių, neatšizvelgiant į vieno Amerikos lietuvių dienraščio vedamųjų išpuolius, sėkmingai įveikę net ir sovietų pasiuntinybės Kolumbijoje diplomatinis trukdymus, Clevelando lietuvių tautinių šokių ansamblis Grandinėlė su pasigėrėtinu pasisekimu įvykdė savo užmojų ir po koncertinės kelionės Pietų Amerikoje birželio pabaigoje grįžo namo.

Dar prieš gastrolių pradžią Clevelando Plain Dealer savo skaitytojus įtikinėjo, kad Grandinėlė tėra "tik" viena iš pačių talentingiausių šokių trupių Amerikoje. Paklaustas, ko reikia sukurti tokią precizišką šokių ansamblį, 1953 m. įsteigtosios Grandinėlės vadovas Liūdas Sagys atsakė: "Koordinacijos. Meilės šokiui ir geros atminties. Patys šokiai nėra sunkūs, bet reikia atsiminti daug figūrų..."

The Plain Dealer bendradarbės nuomone, mėgėjams pasiekti tokio šokio lygio dar būtina turėti užsispyrimo. Taip lietuviškai ir užrašė: užsispyrimas.

Kartu su žinomąja soliste A. Stempužiene Grandinėlė davė po keletą spektaklių Kolumbijoje ir Venecueloje. Bogotos, Caracaso, Medellino, Valencijos dienraščių iškarpas liudija, koki didžiulį išpučių kraštų visuomenei padarė "lietuviškasis baletas". Lietuvos ir lietuvių vardas tuose pietinės Amerikos kraštuose, tur būt, dar niekad taip plačiai ir taip palankiai nebuvo minimas.

Kartu su Grandinėle kelivusi Plain Dealer bendradarbė iš Madellino savo dienraščio skaitytojams rašė: "Clevelando lietuviai šokėjai pritrėnkė žiūrovus rotušės salė-

je". Grandinėlės gastrolės, matyt, buvo naudingos ir JAV. Po koncerto Bogotoje JAV pasiuntinybės spaudos skyriaus vedėjas komentavo spaudai: "Iš tokių kultūrinių mainų mes turime daug daugiau naudos, negu davę 100 milijono dolerių paskolą".

Z. Amaitis

Nauji leidiniai

AIDAI. Mėnesinis kultūros žurnalas. 1970 m. Nr. 5. Redaguoja Juozas Girnius. Adresas: 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122.

Nė aiškinti nereikia, kad Aidai yra vienas tų išeivijos periodinių leidinių, kurie patiesina mūsų būtį svetur, kurie ne tik stengiasi atminti išlaikyti lietuviškosios kultūros praeitį, bet tiesiogiai prisideda prie naujų šiuolaikinių lietuvių kultūrinių vertybių kūrybos. Ne taip jau palyginti, seniai redakciją perėmęs dr. J. Girnius prie redakcijos bendradarbių sugebėjo pritraukti visą gražų būrį jaunų, jau užsieniuose susiformavusių lietuvių akademikų, kurie Aidus ne tik praturtino, bet, sakykime, ir atšviežino.

Žurnalų numeriai niekada nėra vienodos vertės. Kartais jie iškilnesni, kartais nuolaidesni savo minties krūviu, o šiame numeryje da straipsniai skiriami Steigiamojo seimo sukačiai paminėti. Vertinga yra dr. K. Griniaus pirmą kartą spausdinama memuarinė medžiaga apie St. seimą.

VI. Jakubėnas recenzuoja Chicagos lietuvių operos Lickmo galios pastatymą. Kazys Bradūnas spausdinasi su pluoštu naujų eilėraščių, o apžvalginėje dalyje Alaušius aptaria visą eilę Lietuvoje išleistų knygų. Dėmesį atkreipia R. Kriaučiūno paruošta anketa apie kartų santykius išeivijoje, kurioje visa eilė mūsų intelektualų svarsto įvairius to skirtumo požvilgius.

ATEITIS. Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas. 1970 m. Nr. 5. Vyr. redaktorius Jonas Šoliūnas. Adresas: 6641 So. Albany Avenue, Chicago, Ill. 60629.

Kadaise šitas žurnalas, kai jo redakcija buvo Chicagoje, ne vien tik atiteitinių dėmesį buvo atkreipęs. Jis iš tiesų buvo veržlus, aktualus ir šiuolaikiškas. Vėliau re-

dakcija buvo iškelta į Bostoną, o prieš keletą mėnesių dėl viešai nežinomų priežasčių ji vėl grįžo Chicago. Dabartinis redaktorius, be abejo, yra gabus laikraštininkas, kuris, atrodo, pirmoje eilėje stengiasi išryškinti ateitinių vietą moderniajame gyvenime.

VILTIS. Folkloro žurnalas anglų kalba. 1970 m. Nr. 2. Redaguoja V. F. Beliajus. Adresas: P. O. Box 1223, Denver, Colo. 80201.

Pagrindinė šio numerio medžiaga skirta indų tradicijai, tačiau praeityje — vilkimės ir ateityje — Viltis daug rašė ir lietuviškojo folkloro klausimais.

LIETUVA. Filatelistų draugijos biuletis. 1970 m. Nr. 5. Redaguoja E. Petrauskas. Adresas: 7742 So. Troy St., Chicago, Ill. 60652.

Rotatoriumi spausdinamas biuletis dažnai skelbia ir platesnės reikšmės medžiagą, su kuria susipažinti įdomu būtų ir ne filatelistams.

MŪSŲ VYTIS. Skaitiškos minties žurnalas. 1970 m. Redaguoja Ramunė Kviklytė. Adresas: 5747 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629.

Šitas žurnalo numeris yra įdomus, turiningas ir rodo akivaizdžią pažangą. Vedamuoju spausdinama R. Sakaldoskio paskaita, skaityta Vasario 16 proga Chicagoje. Įdomūs yra A. Gimaitis, E. V. Aglinskaitės rašiniai, o Rimo Vėžio poezijos knygą recenzuoja R. Bartuškenė.

VYTURĖLIS. Chicagos Marquette Parko lituanistinės mokyklos metraštis, kuriame spausdinami pačių mokinių rašiniai ir rašinėliai bei pie-

šiniai. Knyga spausdinta ofsetu, skoningai išleista ir, be abejo, bus ne tik mielas suveniras patiems mokiniams bei jų tėveliams, bet atlieka savotišką paskatos uždavinį, jaunosius įtraukti į lietuvišką raštiją.

TECHNIKOS ŽODIS. Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos leidinys. 1970 m. Nr. 3. Vyr. redaktorius G. J. Lazauskas. Adresas: 208 W. Natoma Ave., Addison, Ill. 60101.

Jau 20 metų einantis leidinys visuomenėje buvo įdomus ne vien tik inžinieriams, o šiame numeryje rašytojais P. Lelis savo atsiminimus apie Lietuvą ir Kanadoje dirbtą technikinį darbą. Sveikintinas redakcijos užmojis skelbti lietuvių patentus JAV. Tokių patentų jau yra paskelbtas iš tiesų įspūdingas skaičius.

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

V. KUDIRKOS APLANKYMAS SAKIUOSE 1894 M. VASARIO MĖNESY

Sužinoję Kudirką nesveikuojant ir besirengiant važiuoti į Krimą pajūrį, be to, jo paties per laisvą, rašytą Dr. Petriui Matulaitiui, kviečiami, mes, trys neseniai iškeiti gydytojai (P. Matulaitis, Jz. Bagdonas ir K. Grinius), susirinkę K. Naumiesty pas Dr. Jz. Bagdoną, iš ten arkliais nuvažiavome į Sakius. Dr. V. Kudirkos neradome namie, buvo išvežtas pas ligonį. Ant stalo buvo jo paliktas raštėlis: „Truktelkite karčiosios, užkaškite, tuojau grįšiu!“ Jo šeimininkė davė mums užkasti. Neužilgo pamėlusiomis nuo sustipimo lūpomis sugrįžo ir V. Kudirka. Čia jis papasakojo keletą savo šakinio gyvenimo epizodų. — Apsilankę, girdi, pas mane apskrities dievaitis, viršininkas, štabrotmistras Kusakovas (paskiau Kudirkos „Viršininkuose“ atvaizduotas Kruglodurovas) ir prašė paaukoti pinigų šventam pravoslavų atvaizdui (altorijai) įtaisyti Naumiesčio apskrities valdybos būste, nes, girdi, vietos pravoslavams nėra kur Dievui pasimelsti. „Na, sakau, pone viršininke, pravoslavai tuo altorium naudosis, tai tegul ir pinigų patys suveda, o aš neduosiu dar ir dėl to, kad kurios nors tikybės propaganda neužsiminėju ir misionieriaus pašaukimo savyje neįjaučiu“. I tai viršininkas susiraukė ir, nors vėliau į jį dėgtine ir užkandžiu, užsūristino ir šurkščiai piktai pratarė: „Daktare, aš tamstai to neužmiršiu“. „Kak vam budet ugodno, gospodin načalnik!“ (kaip tamsta šau nori, pone viršininke!) aš atsakiau atsisveikindamas. „Bet turia pasakyti“, tęsė Kudirka, „kad iki šiol grasinuoto keršto iš Kusakovo pusės nesusilaikiau“. Kiek žinau, Kusakovo grasinimas Kudirkai niekuo jam nepakenkė. Vis dėlto riteriškos karininko tradicijos niekinanti priešininko atvirumo, matyt, Kusakove nebuvo mirusios.

Kudirką tuomet gyveno altorių meistro Karaliaus namuose, turėjo nedidelį, bet švarų butą. Išvyrę Kudirkos plaučius, radome abi puses džiūvos katarinio proceso apimtas. Mat, Kudirkos šeimai buvo džiūvinkai, rodos, ir motina sirgo ta liga; dvi seserys ir brolis turėjo džiūvą. Turbūt, V. Kudirką mažas bebūdamas džiūva apsikrėtė, persirgo ja, pasveiko, bet džiūvos bacilų, kokio liaukų imūrytų, visam amžiui pasiliko. Blogose sąlygose Varšuvos medicinos beidamas, susilaukė naujo džiūvos bacilų puolimo. Darbą jau Vinco organizmas nepajėgė jį nugalėti, ir jos tūpino jam plaučius, nuodijo organizmą. Tais laikais medicina prieš džiūvą buvo bejėgė. Senas, prityręs Marijampolės praktikas Dr. Tomas Smolskis (kokia 40 metų už mane vyresnis), radęs džiūvą, sakė: „Tu suchoty ir niht nie nie pamožel!“ (Čia džiūva, ir niekas nieko nepadės!). Mano mokytojas, carų gydytojas, Maskvos profesorius Grigorij Antonovič Zacharin, nebūdavo toksai pesimistas. Jisai, laikydamas kreozotą specifiniu nuo džiūvos vaistu, patarė davinti džiūvinkams daug kreozoto su pienu, po 15–25 lašus 3 kartus per parą; be to, liepdavo maitinti tokius ligonius žalia džiūvinta, sutrinta mėsa (Dieve saugok, jos nevirinti ir nekepti, tik supiaustytą, nuo riebalų atskirtą ant rėčio krosnyje išdžiūvinti ir piestelę sutrinti); dar duodavo jisai kiek pakeliama žuvies taukų; be kreozoto Zacharinas labai rekomendavo nuo džiūvos ilgai gerti virintą su avių grūdais karvės pieną (pieno kvorta, t. y. 4 stiklinės, avių stiklinė, nuvirinti 1 stiklinę pieno, o likusį skystimą išgerti per parą). Savo keliu tas profesorius liepdavo žiemą vasarą daug laiko praleisti gryname ore, bet būtinai užvėjoje, o kad vėjas neerzintų gerklės ir plaučių, įsakydavo žiemą burną pakakliniu ar skepetaitu užsūristi. Zacharinui pavykdavo kai ką taisyti būdais pagdyti. Ir man tas metodas duodavo kai kada gerų rezultatų. Mes patarėme Kudirkai važiuoti į tokią vietą Krimo, kur jūra yra su tam tikra užvėja, kur vė-

juoty dienų ne daug tebūna. Bet jūros klimatinis, džiūvinkams tinkamas, stočių dėl vėjotumo nedaug tėra, ypač tokiems džiūvinkams, kurių plaučiai leidžiasi ir yra apirę, kaip buvo V. Kudirkos. Taigi palaimindami jį į Jaltą, nedaug tesitikėjome naujos susilaukti. Bet Sakiuose besitrinant blogais vežimais ir blogais keliais pas ligonius, neturint nei dienos, nei naktį ramybės, dažnai persišaldant, mūsų ligoniu galėjo dar blogiau išeiti. Iš dviejų vargų pasirinkt mažesnį, sakoma.

Beieptaujant V. Kudirką dar šį tą papasakojo iš savo gyvenimo. Kai jisai apsigyveno Sakiuose, tai vietos žydų buvo blogai priimtas, nes ten nuo pirmiau praktikavo žydus, rodos, Dr. Šuteskveris (Schutesquer). Prieš mūsų apsilankymą jis jau buvo numiręs ir nuo jo žmonos aš tuomet buvau nusipirkęs sunarstyta žmogaus skeletą (kauloką, griaučius). „Atvažiuoja į Sakius valstietis su sergančia žmona“, šnekėjo Kudirka, „sustoja. Žydus, pamatęs ligonį, paklausia, ar ne pas daktarą atkeliauo. Sužinojęs, kad žmogus daktaro reikalingas, žydus klausia toliau: pas katrą daktarą žadi eiti — ar pas gerąjį, ar pas tą jaunąjį (suprask, V. Kudirką)?“. Taip pat žydai nenorėjo naujam gydytojui duoti buto, ir V. Kudirkai reikėjo prisiglausti klebonijoje. Dar pasakojo V. Kudirką, kad jisai labai patikęs apskrities policijos viršininkui, kapitoniui Sviatlovskui, žinoma, rusui ir pravoslavui. Na, ir patisai Sviatlovskis, anot Kudirkos, buvęs neblogas žmogus, o jo žmona, dainininkė, tiesiog buvusi žavi moteris. „Karta, girdi, užėina pas mane Sviatlovskis, pavaišinė jį, kaip paprastai mano būdavo daroma, linksmai pasikalbame, prabūna jis apie trejetą valandų, atsisveikiname, atsibūčiujame, kapitonas visai nulepęs, dar karta apkabina mane ir sako: „Chot vy, doktor, i socialist, no duša čelovek, ja liubliu vas“ (Nors, daktare, esi ir socialistas, bet labai nuoširdus žmogus, aš myliu tave!). „Klystate, viršininke, aš ne socialistas ir nebuvau socialistu, bet ir tamsta man labai patinki, nors ir valdininkas esi!“ atskirtu Kudirkai. Sviatlovskis nusikvatojo ir pasakė: „lovko atrezal!“ (gerai atkirto), ir išėjo sėsti į vežimą.

Na, dar buvo užėjusi kalba ir apie „Varpą“, „Ukininką“. „Kas gali žinoti, gal iš Krimo negrįšiu gyvas. Žiūrėkite, kad mūsų laikraščiai neužtų“, mums besėdint už stalo rimtai pasakė V. Kudirką. Mes raminojė, kad jo plaučiai dar ne taip blogi, kad jie dar gali surandėti ir džiūvos bacilos gali būti izoliuotos, kalkėmis apmūrintos. Bet Kudirką buvo liūdnas ir nieko neatsakė į mūsų paguodimą.

„Tiek to“, pagaliau pasakė, „išlaikėm 5 metus, išlaikysime ir antrus penkerius metus, kas bus, kas nebus, mūsų „Varpas“ nepažaus“. Atsisveikinę pavakare išvažiavome. Po to V. Kudirką gyveno dar apie 6 metus ir atsidėjęs dirbo, tuo laikotarpiu jisai daugiausia savo rašinių parašė.

Žinoma, jeigu anais metais būtų buvę pavartoti dabartiniai metodai plaučių džiūvą gydyti, tai V. Kudirkos gyvybė ir darbingumas, turbūt, būtų dar ilgesniam laikui pasilikę. Kalbu aš apie šiuos metodus: plaučių spausdinimą, absoliutinę ilgą ramybę sanatorijoje, tyra ora; be to, kai kuriuos vaistus (kalcijs druskos, sulfamidai). Deja, prieš 50 metų gydytojai tų priemonių dar neavartojė. Kažin, gal V. Kudirkos gyvybė būtų buvusi pailginta ir iki šių dienų. Juk M. Jankus, vėnėriais su V. Kudirką metais gimęs (1858), o Jankus dar buvo 1946 m. gyvas.

Ne taip greit V. Kudirką nuvažiavo į Krimą: čia pavaduotojo nesurasdavo, čia poniai Kraušauskiečiai parduotuvę Naumiesty reikėjo padėti įsteigti, čia pinigų kurortui nepritekdavo.

VARPININKŲ KOVOS BŪDAI

Varšuvos organizacijos — lietuvių studentų draugija ir universali visiems lietuviams skirta draugija „Lietuva“ įsteigė varpininkų leidyklą „Varpui“, „Ukininkui“ ir kitiems spausdinams leisti, bet toliau viešpataujancios vietos to leidykloj Varšuva nepajėgė išlaikyti. V. Kudirkai, Jon. Gaidamavičiui, Jz. Kaukui gydytojais pasidarius ir iš Varšuvos išsikėlus, naujų lietuvių į Voršuvą labai nedaug atvykdavo.

Varpininkų leidykla pamažu perėjo į buvusiu Maskvos lietuvių studentų draugijos narių rankas. Tiesa, V. Kudirką nuolatos nemaža į tuos laikraščius rašinėjo, bet administravimas teko buvusiesiems maskviečiams (Dr. P. Matulaitiui, Dr. St. Matulaitiui, Dr. Jz. Bagdonui, Dr. K. Griniui). Iš buv. varšuvinių pradinių bendradarbių jau 1892 m. pranyko Jz. Adomaitis, dar pirmiau Jon. Gaidamavičius, Jon. Staugaitis, Radziukynas, Rlauba, šviesiausias kunigaikštis Jon. Beržanskis-Klausutis. Iki 1893 m., Jonui Kriaučiūnui redaktoriaujant ir Mintaujos grupei (vien redakcinei komisijai) tebedirbant, „Varpe“ ir „Ukininke“ viešpatavo ne taip labai griežta nuotaka prieš Rusijos caro santvarką. Bet varpininkai vis dėlto ir tuo laikotarpiu buvo parašę ir išleidę keletą aiškių prieš caro režimą nukreiptų knygelių, pav. „Genių Dėdė“, „Krumplių Joną“, Dr. A. Sketerio knygutę apie kolera su nepakenčiamu caro valdžiai priešu. Dėl jo buvo žandarų kaltinamas buv. Maskvos studentas Legus ir Dr. V. Kudirka.

Varpininkų komitetas krypto ir socializmo puse, tai kryptį linko žymi mūsų moksleivijos dalis. Rusų, lenkų, vokiečių revoliucinė literatūra vis labiau nustatinėjo lietuvių studentiją ir darbininkiją prieš monarchinę Rusijos imperijos valdymo santvarką. Bet ir be tos pašalinės įtakos, jaunoji mūsų inteligentija kairėjo. Jau minėjau, kad 1894 m. varpininkų suvažiavime Mintaujoj Maskvos studentų atstovs Jon. Račiūnas piršo varpininkų spaudą daugiau kreipti į socializmo puse.

Socialdemokratai (dar neorganizuoti) anksti ėmė rašinėti į varpininkų laikraščius, ir pradėjo, iki 1896 m., jie visai gerai sugyvendavo su demokratais. Juk, nesikaitant J. Šliūpo, Jz. Ančiulaitio, Kaz. Bukaviečio (Bukavecko), Jono Mačio (Kėkšto), prie politinio kvapo straipsnių ir cilių, spausdintų USA J. Šliūpo laikraščiuose, Maskvos lietuvių Studentų Draugijos narių demokratų buvo pagaminta tos rūšies keletas spaudinių apie 1891–95 m. Pamėnesia „Genių Dėdė“, „Krumplių Joną“, „Kas yra ir kas bus“, „Vardan Teisybės“. Be to; Dr. Bagdonas, St. Matulaitis ir kt. kartais būdavo ir varpininkų laikraščiuose panašaus turinio straipsniai. Social-Demokratai ėmė skirtis iš varpininkų apie 1896 m., kai susiformavo Vilniuje Lietuvos Socialdemokratų Partija. Josios pirmoji serija, vadovaujama Domasavičiaus ir A. Moravskio, nors varpininkų spaudoj nedalyvaudavo, bet su jais nekovalavo. Net antroji L.S.D.P. serija (lietuviškoji), gali sakyti, iki 1904 m. iki spaudos susigrąžinimo, pakankamai sugyvendavo su varpininkais. Tik Lietuvos revoliucionieriams šelpiti Amerikos Komitetas su savo šelpiamąjį fondą davė pradžią tom dviem srovėm susipiaut. Pulti, rodos, pradėjo L.S.D. partietis A. Jakulaitis. Gynėsi varpininkų redaktorius Jz. Bagdonas. A. J. buvo patarta Amerikos šelpiamajam komitetui, kad neduotų varpininkams pinigų, nes jie esą ne revoliucionieriai. USA šelpiamasis komitetas A. J. pasiūlymą atmetė. Bet kova ir toliau plėtėsi, ypač ji išsielpsnojo nuo 1905 m. Vilniaus abieju pusų spaudoj.

Pirmoji varpininkų vadovybė 1894 m. (Komiteto nariai — P. Matulaitis, J. Bulota, V. Palukaitis, Mintaujos komisijos dalyviai — J. Jablonskis, A. Kriščiukaitis, Pr. Mašiotas, red. Jonas Kriaučiūnas) buvo gana ramaus nusistatymo ir smarkesnių rašinių prieš caro valdžią vengė. Bet laiko dvasia darėsi kitokia. Ir Račiūno bandymas 1894 m. nebuvo atmetas.

1895 m., kai linkęs į oportunizmą ir į ramumą redaktorius Jonas Kriaučiūnas patsai atsisitadydino, „Varpą“, „Ukininką“ pasiėmė redaguoti radikalus demokratas Dr. St. Matulaitis. Tada varpininkų dalis dar labiau pakairėjo ir ėmė daug griežčiau rašinėti apie caro valdžios darbus. Bet varpininkai vis dėlto, anot M. Roemerio knygos „Litva“, padėmė tikrai demokratine, bet ne socialistine linija, kurią išlaikė iki galo ir perleido ją įpėdinimams — Lietuvių Demokratams, pagaliau Valstiečiams-Liaudininkams.

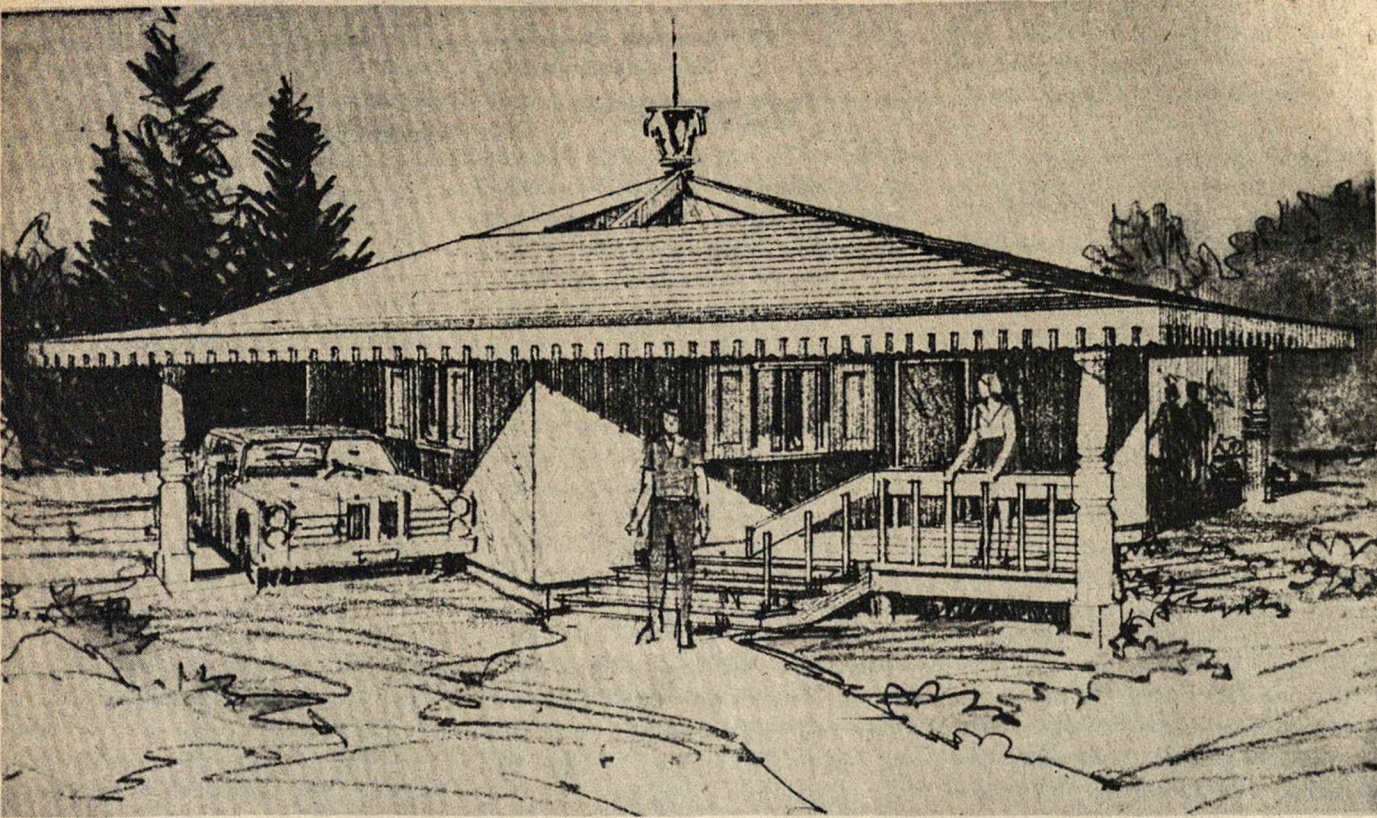
1895 m. susiformavo Vilniuje, pagal kalbą dar nelybi Lietuviška, Lietuvos Socialdemokratų Partija. Ji ėmė darbuotis pagal Markšą tarp Vilniaus, Kauno ir kitų Lietuvos miestų darbininkijos. Patriotiniais sumetimais varpininkų vadovybė naujai partijai nuo 1895 m. patalkininkaudavo.

Bus daugiau

Grandinėlės vyrai Bogotos Colono teatre šoka Pakeltkoji

LIETUVIŠKIEJI VASARNAMIAI

PLIAS skelbto lietuviškų vasarnamių projektų konkurso reikalavimai buvo suteikti kiek galima daugiau lietuviškos architektūros bruožų, patalpų išplanavimą paliekant racionalų ir atitinkantį šių dienų reikalavimus. Vis dar neturint modernaus lietuviškosios architektūros stiliaus, tokių reikalavimų išpildymas nebuvo lengvas uždavinys. Kūrybiniai šaltiniai tokiems projektams yra senoji kaimo statyba, senosios koplyčios, varpinės ir pan.

TRYS PREMIJOS

Pirmas tris premijas laimėjusieji architektai E. Arbas iš Los Angeles, A. Kulpa-Kulpa vičius iš Toronto ir J. Okunis iš New Yorko konkurso temą sprendė skirtingai.

E. Arbas panaudojo lietuviškaisena jai statybai tipiską keturšlaitį stogą su žirgeliais, būdingas gonkoms ir koplyt-stulpams skulptūrinės medinės kolonas, stogo karnyzą gausiai dekoravo lietuviškais ornamentais. Šis savaitgalio vasarnamis su dviem miegamaisiais yra keturkampis, 25 x 25 pėdų dydžio. Stogas žymiai didesnis, 40 x 40 pėdų, pasuktas kampu taip, kad pasidaro vietos automobilių pastogėms ir taip pat uždengiamos dvi terasos-balkonai. Patalpų išplanavimas ekonomiškai su visais moderniais patogumais.

A. Kulpos suprojektuotame vasarnamyje dominuoja aukštas keturšlaitis čiukurinis stogas. Toks stogas yra tipiškas mūsų senajai kaimo statybai. Architektas šį stogą net pabrėžia, proporcijas gal ir padidino, ypač, kad stogą nuleido gerokai žemiau sienų. Toks nuleidimas yra tipiškas kai kuriems mūsų senųjų sodybų pastatams. Įdomiai panaudota kiek stilizuotas gonkų motyvas pa-

grindiniam įėjimui. Šiame projekte jaučiama lietuviškos architektūros dvasia ir forma. Plane vasarnamis yra keturkampis, 25 x 25 pėdų ploto, su dviem miegamaisiais, bet patalpų ir įrengimų išdėstymas mažai detalizuotas.

TRIKAMPIAI IR ROMBAI

Bene drąsiausio sprendimo ieškojo J. Okunis. Laužtas masyvinis stogas ant, palyginti, žemu sienu sudaro stilizuoto čiukurinio stogo įspūdį. Kartu jaučiasi dinamiškas kilimas į viršų. Pagrindinis įėjimas turi tipiskų lietuviškų motyvų, nors aplamai ornamentikos naudota mažai ir pabrėžtos konstruktyvinės formos. Patalpų planavimas irgi drąsus - naudojama trapecinės, trikampių ir rombų formos, todėl vasarnamis pasidaro gal kiek liksusinis, sunkiai pritaikomas platesniam naudojimui. Projektas rodo autoriaus originalų lietuviškos dvasios ir formų įkorporavimą į modernų sprendimą.

ORIGINALUS IR INDIVIDUALUS SPRENDIMAS

Kitų trijų atžymėtų projektų autoriai - E. Arbas iš Los Angeles, J. Nalis iš Chicagos ir R. Manomaitis iš Bostono - patiekė gana gerus ir įdomius patalpų išplanavimus, bet lietuviškos architektūros mažai jaučiama, nes naudojami tik dekoratyviniai elementai. Išskirtinas E. Arbo trijų miegamųjų vasarnamis, kurio projektui panaudota lietuviško svirno idėja ir eilė lietuviškų sodybų statybos elementų.

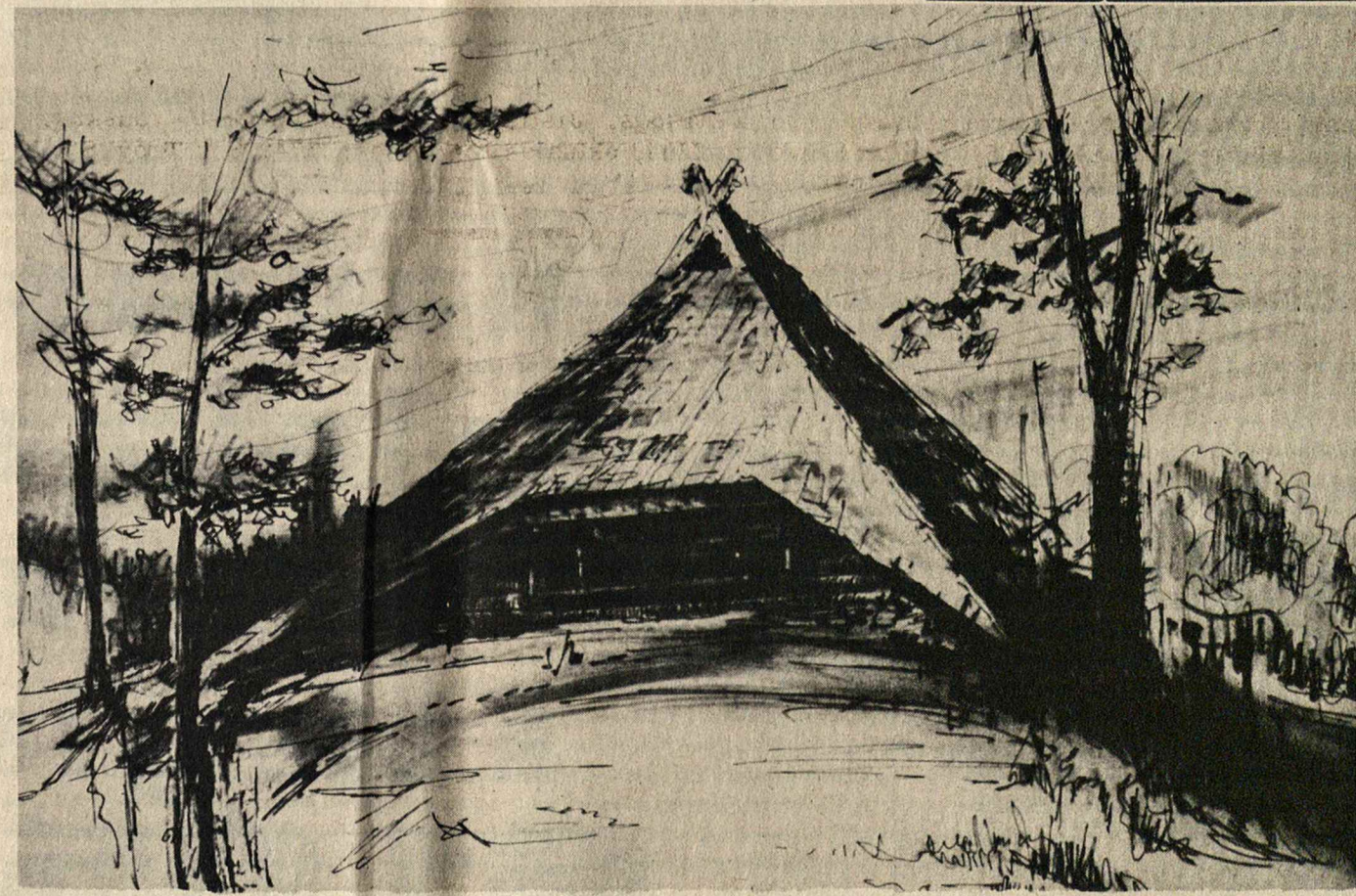
Šiuo konkursu norėta paskatinti lietuviškos architektūros studijas ir jų praktišką pritaikymą gyvenime. Atrodo, kad vasarnamiui galima sėkmingai pritaikyti senosios lietuviškos architektūros motyvus. Čia yra

Pirmąją premiją laimėjęs E. Arbo vasarnamio projektas.

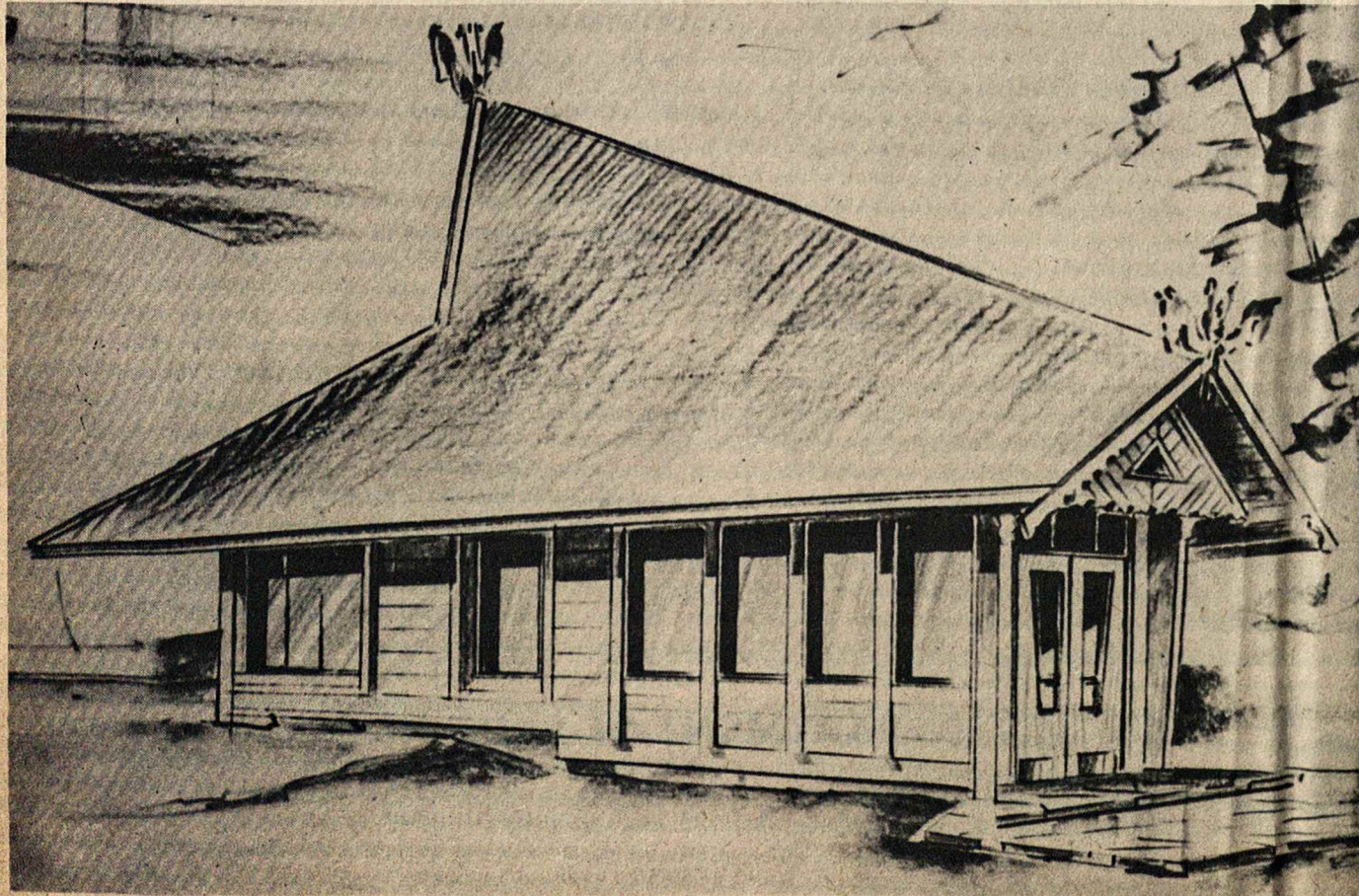
bene du kraštutiniai keliai. Vienas: įkorporuoti dekoratyvinius elementus ir kai kurias formas į šių dienų projektus. Kitas kelias: individualų, originalų sprendimą remti lietuvių senosios statybos proporcijomis, tipiškomis formomis, pvz., stogu, ir tik antroje eilėje naudoti lietuvišką ornamentiką. Pastarasis yra kelias į naują lietuvišką stilių, bet, deja, jis yra sunkus ir lėtas.

Inžinieriu ir architektu suvažiavime Toronte nutarta ir toliau ruošti panašius konkursus, kuriuose būtų proga studijuoti įvairius lietuviškos architektūros aspektus.

Juozas Darys

Viršuje A. Kulpos-Kulpa vičiaus vasarnamio projektas, laimėjęs antrąją premiją. Apačioje J. Okunio trečiąją premiją laimėjęs projektas.

TRYS ABITURIENTAI

Šiomet Vasario 16 gimnazija Vokietijoje baigė trys abiturientai.

1951 m. Lietuvoje gimęs Rudolfas Landas į pirmąją klasę įstojo 1962 m. Buvo pirmuoju, mokiniu, geru sportininku, dalyvavo tautinių šokių grupėje. Žada Muencheno universitete studijuoti farmaciją.

1950 m. Vokietijoje gimęs Gintaras Radionovas į antrąją klasę įstojo 1963 m. Buvo ilgametis Evangelikų ratelio pirmininkas, bendradarbiavo evangelikų spaudoje, dainavo mokinių chore ir šoko tautinius šokius. Karinę prievolę atlikęs, žada studijuoti chemiją.

Anglijoje 1965 m. gimęs Petras Veršelis 1965 m. įstojo į ketvirtąją klasę. Buvo skautų tuntininkas. Žada studijuoti germanistiką.

Vasario 16 gimnaziją iki šiol baigė 75 mokiniai, o apie 200 mokinių baigė 6 klases ir įsigijo vidurinės mokyklos pažymėjimą.

STUDIJO SAVAITĖ

L. Fronto bičiuliai Vak. Vokietijoje prieš 17 metų pradėjo organizuoti Studijų savaites, kuriose susiburia Vak. Europos lietuviškoji šviesuomenė. Pastaraisiais metais Studijų savaites globoja Vokietijos lietuvių bendruomenė, o šimet jos vyks liepos 19-26 d. d. Stuttgarte.

Ši savaitę moderuos V. Naškevičius. Iš paskaitininkų paminėtini dr. K. J. Čeginskas, J. M. Saulaitytė, dr. Z. Ivinskis, dr. J. Grinius, W. C. Banaitis, dr. J. Jaraitis, jaunasis St. Lozoraitis, J. Lingis, dr. A. Paškus ir kt.

AL. GIMANTO SKILTIS

PAMINKLAI, OPEROS IR AUKŲ SĄRAŠAI

Pakankamai plačiai mūsų visuomenės tarpe diskutuojamos bendrosios veiklos lėšų klausimas. Visi gerai žino ir supranta, kad lėšų niekad nėra pakankamai surenkama, tad neretas ir klausia, ar gautieji pinigai tikrai racionaliai sunaudojami, ar jie tikrai nukreipiami ten, kur neginčijamas reikalas, būtinybė šaukia? Turint mažą, tiesiog ribotą biudžetą, aišku, taupumas visados yra pati didžiausioji dorybė, bet negerai tai, kad to taupumo vardan, kartais nukenčia ir visai rimti bei didesnio dėmesio verti projektai.

Gal ne tiek iš blogos valios, kiek iš neapgalvoto spontaniškumo išplaukia ir gana garsūs priekaištai ar net ir gili ironija, kai kurių, jau įvykdytų planų atžvilgiu. Štai, daug kam užkliūva lietuviškosios reprezentacinės koplyčios - paminklai Vašingtone ir Romoje. Girdi, tūkstančiai sukišti į požemius paminklams statyti, kai čia pat, paviršiuje, laukia ištisi ušimojimai, negalimi įvykdyti vien dėl lėšų stokos. Toliau girdisi priekaištų, kad, kol dar esame gyvi, nestatykime sau paminklų, kurie reikalingi tik mirusiems žmonėms, mirusioms tautoms ar mirusioms idėjoms prisiminti ar pagerbti. Reprerentacija - taip, geras dalykas, bet, esą, mūsų atveju tai visvien tėra liuksusas, ir toks pinigų švaistymas negali būti toleruojamas.

Panašiai, girdi, ir su tokiais pompastiškais pastatytais, kaip lietuviškoji opera, kurios biudžetas kaskart siekia tūkstančius dolerių. Surenkamų bilietais pinigų, rodos, neužtenka, reikia kreiptis aukų, ieškoti mecenatų. Yra galvojančių, kad tiems projektams įvykdyti surenkamos lėšos kaip tik atitraukia nemažą dalį pinigų, kurie, gal būtų suplaukę kitiems, tiesiog gyvybinės reikšmės planams vykdyti: liuanistiniam švietimui, vadovėlių leidimui, įvairių grynai lietuviškų kultūrinių bei mokslinių darbų spausdinimui, propagandai ir informacijai švietimiesiems, na, ir politinei veiklai remti. Šiuose baruose be cento juk niekur nenuvažiuosi. O kur dar lietuviškojo sporto, mūsų jaunimo, ansamblių, muzikinių vienetų veikla?

Taip, tai viena pusė, bet, kaip ir paprastai, visa turi ir antrąją pusę. O antroji pusė sako, kad labai tektų abejojti, ar bendriesiems reikalams būtų daugiau aukų suplaukę, jei, sakykime, nebūtų statomos tos paminklinės koplyčios ar operos. Jei ir tautiečių, kurie mielai aukojo tiems tikslams, kurie jiems yra malonūs, mieli ir artimi, negi uždrausi tokiems savąjį pinigą skirti tokiam reikalui, kurį remti jie nori? Labai ir labai reikėtų abejojti, kad tie šimtai, tūkstančiai ir dešimtys dolerių, kuriuos aukojo vieni ar kiti tautiečiai, jau taip automatiškai būtų gauti kokiems kitiems tikslams.

Tie, kurie prašė aukų aniems minėtiems užsimojimams, nieko nesiekė prievartos keliu, niekad neragino aukoti tik jiems ir užmiršti visus kitus reikalus. Tad, jei jie gavo aukų savo užsibrėžtiems reikalams, tai jų dalykas, juoba, kad tie visi projektai jokių būdu nekenkia bendrajai veiklai, bet visai gražiai ją papildo. Nėra tad jokio reikalo rūstauti ir priekaišioti, kad tai kliudo bendrajai veiklai, atitraukia dėmesį ir lėšas. Taip nėra. Šimtai aukojo tiems dalykams, tūkstančiai susilaikė ir kiekvienas aukojo ar aukoja savo laisva valia ir pasirinkimu.

Štai, neseniai Chicagos šv. Kazimiero kapinėse šiam autoriui parodė vieną ankapinį paminklą, kaštavusi 3.000 dol. Tai nemaža suma, bet jei mirusio šeima norėjo tokio paminklo, tai grynai jų asmeninis reikalas, juk niekas neturėjo teisės kreiptis ton šeimoa ir priekaištauti, kad, esą, geriau tuos pinigus paskirti bendriesiems reikalams. Tai privatus reikalas. Yra ten ir ištaigingų, tikrai puošnių mauzoliejų, kaštavusių didelį pinigą, bet gi niekas negalime tarti, kad, štai, va, žmogus, savąjį pinigą tokiu būdu išmėto.

Aukų rinkimo niekad nesutvarkysime nei jokiais įstatymais, nei specialiais potvarkiais. Tai yra pasirinkimo, laisvo apsisprendimo dalykas. Kad ir žodinė prievarta čia nieko negalės padėti, nebent būsimą ar esamą aukotoją priešingai nuteikti. Dažniausia, jei žmogus duoda vienam reikalui, jo pavardę rasime ir visų kitų aukotojų sąrašuose. Blogiau su tais, kurių vardų jau jokiame sąraše ar vajuje nebeužtinkame. Nebūtų jokio reikalo dėl tokio dar ir papildomai plėšytis.

DIENOS TEMOMIS (atkelta iš I puslapio)

raštis juk skiriamas laisviems ir nepriklausomiems žmonėms-lietuviams, kurie nori, kad ir jų tėvų žemė būtų laisva ir nepriklausoma.

Tiesa, kalbininkai galėtų mums išaiškinti, kad pačiame laikraščio pavadinime glūdi gramatinė klaida. Lietuviškai turėtų būti sakoma nepriklausomoji Lietuva. Tačiau tradicija ir įsisenėjimas gyvenime dažnai būna stipresni už gramatikos taisykles. O kas gi drįs tvirtinti, kad trisdešimtuosius metus begyvuojanti Nepriklausoma Lietuva neturi savo tradicijų? Todėl tarkime, kad ir šiuo atveju tradicija nugalėjo taisykles, ir į įsisenėjusį laikraščio pavadinimą nesikėsinkime.

Tačiau naujovių laikraštyje skaitytojais jau šiame numeryje užtikis. Pirmiausia, laikraščio metrika iš antrojo puslapio perkelta į laikraščio galą, į aštuntojo puslapio

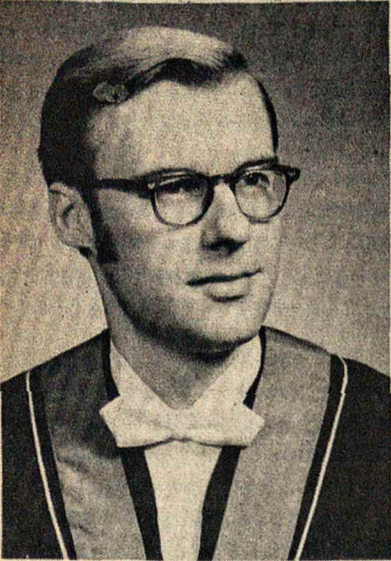
apačią. Tai nulėmė ne tik techniškos aplinkybės, bet ir noras išlaikyti seną Lietuvos spaudos paprotį metriką spausdinti laikraščio pabaigoje.

Naujovių laikraštyje skaitytojais pastebės ir daugiau. Nebus jos visos ūmai įdiegtos, tai vyks palaipsniui, užtruks gal keleta mėnesių. Visi juk norime, kad laikraštis būtų patrauklesnis, gražesnis, o ilgametis NL talkininkas dail. Romas Bukauskas jau dirba prie eilės naujų NL vinjetų, atskirų skyrių antraščių. Laikraščio išorę tobulinti yra išlaidus dalykas, bet NL spaudos b-vės valdyba skubiai ieško moderniškų priemonių, kuriomis galima bus surinkti didesles laikraštines antraštes.

Didžiausias darbas įkalin, žinoma, bus tobulinti ir įvairinti laikraščio turinį. O tai tegalės būti bendrų pastangų - NL korespondentų, bendradarbių ir rėmėjų talkos - išdava.

R. E. Maziliauskas

OTTAWA JAUNAS MOKSLININKAS

Waterloo universitetas Ramūnui Jonui Vilbikaitiui šįmet suteikė bakalauro laipsnį su pasižymėjimu taikomosios fizikos srityje.

Vokietijoje gimęs jaunas diplomantas pradžios mokyklą ir gimnaziją baigė St. Catharinėje. Už gerą mokymąsi gavęs dvi stipendijas, jis 1965 m. pradėjo studijas. Waterloo universitete studentai vieną semestrą studijuoja teorinius dalykus, o kitą — atlieka praktiką įmonėse. R. Vilbikaitis tris semestrus dirbo Northern Electric labo-

ratorijose Otavoje ir tris semestrus Atomic Energy of Canada įmonėje.

Magistro laipsnio R. Vilbikaitis sieks Saskačevano universitete, kur gavo trijų tūkstančių dol. metinę stipendiją. Jis specializuoosis plazminėje fizikoje. Tai sritis, kuri tyrinėja aukštose temperatūrose elektronus ir jonus susiskaldžiusius medžiagų atomus.

Ramūnis aktyviai reiškėsi ir organizacijų gyvenime. Jau gimnazijoje buvo viešojo kalbėjimo klubo pirmininku, dalyvavo lietuvių vasaros stovyklose, redagavo savo mokyklos metraštį. Universitete buvo Kanados studentų fizikų draugijos sekretoriumi.

ST. CATHARINES

DVIGUBA SUKAKTIS

Birželio 13 d. buvo suroštos A. ir A. Šetikams 15 metų vedybinio gyvenimo sukaktis paminėti vaisės. Iniciatoriais buvo A. Lukas, P. ir P. Polgrimai ir S. ir A. Ulbinai. Dalyvavo apie 80 asmenų iš apylinkės ir Amerikos. Gausus svečių būrys pagerbime aiškiai parodo, kad sukaktininkai St. Catharinėje ir už jos ribų yra labai popu-

liarūs, turi daug draugų ir yra mėgiami. Be to, ši sukaktis buvo siejama ir su Adolfo Šetiko dvidešimties metų lietuviška veikla.

A. ir A. Šetikai yra nauji ateiviai. St. Catharinės mieste jie gyvena dvidešimt metų. Ankščiau čia nebuvo jokios lietuviškos veiklos. Lietuviai nebuvo organizuoti. Gyveno pabirę. Be jokio dvasinio ryšio. Mažomis grupelėmis draugaudavo, ir viskas. Apie betkokių parengimus ir minėjimus nebuvo nė kalbos.

Adolfas Šetikas, pirmasis iš naujųjų ateivių, matydamas tokį apmirusį lietuvišką gyvenimą, negalėjo nurimti. Jam rūpėjo čia gyvenančius lietuvius suburti į vienetą, išjudinti, išvystyti lietuvišką veiklą. Ir jis buvo vienas iš iniciatorių, kurie to darbo ėmėsi ir kuriems tai pasisekė.

Šiandieną St. Catharinės mieste matome gražiai veikiančią lietuvių bendruomenę, bet, tur būt, mažai kas ir prisimenama, kad to taip gražiai suorganizuoto sambūrio vienas iš iniciatorių yra Adolfas Šetikas. Beveik nebuvo b-nės valdybos, į kurią nebūtų įėjęs ir Adolfas. Daug kartų buvo jos pirmininku. Jam vadovaujant paikūs būna parengimai, geros programos, ir daug sutraukia žmonių. Be to, daug kartų dalyvavo Krašto Tarybos ir pora kartų Pasaulio lietuvių suvažiavimuose.

Veiklus jis su jaunimu. Jo pastaangomis buvo įsteigti St. Catharinėje skautai. Daug su jais dirbo. Tam daug paaukojo jėgų, laiko ir nemaža pridėjo pinigų. Nenutraukė ryšio su jais ir dabar. Už šitą pasiaukojimą ir didelį darbą Skautų Sąjungos yra įvertintas: pakeltas į paskutininko laipsnį ir apdovanotas ordinu. Jam rūpi ir lietuvių šeštadieninė mokykla. Daug kartų

yra buvęs ir dabar yra tėvų komitete. Visada prisideda prie jos išlaikymo. Ir šiemet, jeigu ne jis, nebūtume turėję šeštadieninės mokyklos. Jis surado mokytojus, pasirūpino jų atlyginimu ir transportacija.

Per pastaruosius pora metų lietuviai gražiai pasirodė tautybų festivaliuose. Buvo gražios programos ir sukurios liaudies dirbinių parodos. Lietuviai pirmavo kitų tautybų tarpe. Ta garbė teko tik Adolfo Šetiko dėka, nes jis visa tai suorganizavo.

Jis dirba taip pat ir su karių veteranų sąjunga Ramove. Visur jo pilna. Darbo nesirenka — koks pakliuva po ranka, nuo vadovaujančio iki žemiausio. Dažnai dirba ir už kitus. Veža už dešimtis.

St. Catharinės lietuviai gali didžiulis, turėdami tokį veikėją ir patriotą. Neapsiriksim teigdami, kad kol tokių Šetikų išievojų neturks, tol klostės ir nežas lietuviybė. Tai pavyzdys senimui ir jaunimui.

Be abejo, tokia našė jo veikla neapsieina ir be jo mylimos žmonos Albinos pagalbos. Kur ji gali, visada jam gelbsti. Dažnai apalaiduoja ir nuo šeimos reikalų.

Albinos ir Adolfo Šetikų atžalynas, nors ir mažamečiai, jau spėjo pasireikšti lietuviškoje veikloje. Ir, reikia manyti, kad ateity dar daugiau pasireikš ir paseks tėvėlių pavyzdžiu.

Vaisės vyko Niagara Falls Vaškių rezidencijoj. Jas

gražiai pravedė A. Lukas. Visų nuotaika puiki. Buvo nemaža kalbėtojų. Sukaktininkams pareikšta daug linkėjimų ir įteikta gražių dovanų. St. Catharinietis

SUDBURY

PIKETAI

Tragiškų birželio įvykių prisiminimai lietuviams yra skaudūs. Šįmet birželio 14 d. į Sudburio miesto areną atvykęs koncertuoti raudonosios armijos choras tą skaudulį dar labiau padilgino.

Kelių tautybų atstovai sudarė specialų komitetą, pavadintą Sudbury Citizens for Democracy, kuris suorganizavo protestą prieš raudonarmiečių koncertą.

The Sudbury Star dienraštyje buvo įdėtas pranešimas apie raudonosios armijos kruviniuosius darbus nuo 1917 m. iki šių dienų. Buvo atspausdinta tūkstančiai specialių "koncerto programų", kuriose buvo pašiepiama raudonoji armija. Tos "programos" buvo išdalintos prieš įėjimo į areną publikai. Įvairių tautybų atstovai koncertą piketavo. Buvo apie trisdešimt plakatų. Demonstracijos pabaigoje buvo sugiedotas Kanados himnas ir sudėginta raudona vėliava.

Kai kurie lietuviai turėjo nusipirkti bilietus koncertui, bet pamatę demonstraciją, į koncertą neėjo, o prisidėjo prie piketuotojų. Pastebėtina, kad koncerto pradžioje giedant Kanados himną apie tris šimtus įvairių tautybų asmenų sėdėjo, bet giedant Rusi-

jos himną — atsistojo ir iškėlė kumščius.

Išskyrus faktą, kad kai kurios moterys dar prieš demonstraciją raud. armijos choro narius apmėtė kiaušiniiais, incidentų nebuvo. Demonstracijos vadovas dalyviams padėjo už gausų ir tvarkingą dalyvavimą, o policijai už darnų bendradarbiavimą su demonstrantais. Lietuvų demonstracijoje proporcingai dalyvavo daugiau kaip kitų tautybų atstovų.

J. Kr

Sault St. Marie

GYVATARO ŠOKĖJAI

Birželio 26 d. Sault Ste Marie lankėsi žinoma Hamiltono lietuvių tautinių šokių šokėjų grupė Gyvataras, kuriai vadovauja G. Breichmanienė.

Elks salėje jie pašoko 17 šokių. Ypač gražus buvo Ma-lūnas, kuris pasižymėjo savo smarkumu. Senių šokis buvo juokingiausias, o Rezginėlė buvo labai įdomi savo kombi- nuotumu ir vikrumu.

Pasižiūrėti šokių buvo susirinkusi beveik visa mūsų maža lietuvių kolonija ir gal antra tiek buvo kitokių svečių.

Pasibaigus programai buvo užkandžiai. Vėliau prasidėjo pramoginiai šokiai, kuriuose aktyviai dalyvavo ir Hamiltono svečiai, labai vykusiai įterpdami lietuviškus rašelius su dainomis.

Ši parengimą organizavo vietinė lietuvių bendruomenės valdyba, pirmininkaujant Zigmui Girdvainiui. V. S.

KELEIVIS

536 Broadway,
So. Boston, Mass.
02127 USA.

Aišku, esate girdeję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62- sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisiųjų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$6.00.

Jau galima gauti --- 1970 --- metų Keleivio Kalendorių. --- kaina \$ 1.00.

SEJA

Tautinės, demokratinės minties menesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.

Redaktorius Gražvydas Lazauskas.

Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.

Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

TREČIADIENĮ PER

CFMB

STOTĮ

BANGA 1410, 11.00 VALANDA VAKARO

1053 Albanele Cr.,

Duvernay, Mtl. P.Q. TEL. 669-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO
— GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655

Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 minutės pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidroma vasarajimui nuo birželio 20 iki rugsėjo mėn. 7 d. ir jau dabar priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS — 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124 (telef. 288-5999), o po birželio 22 d. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumnuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Prof. dr. A. RAMŪNO, Ottawos Universiteto Lyginamosios Pedagogikos Centro direktoriaus ir Pedagoginių Mokslų Fakulteto vicedekano, nauji veikalai:

◆ DEVELOPMENT OF THE WHOLE MAN
THROUGH PHYSICAL EDUCATION ----

Išleido Ottawos universitetas, 435 psl. Įvada parašė Avery Brundage, tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas. Prof. J. Maritain pareiškė apie šį darbą: "Tai galutinis klausimo nušvietimas".

◆ DIALOGUE ENTRE ROME ET MOSCOU ----

Ekumeninis žvilgsnis į Rusijos ir Europos santykius praeityje, dabartyje ir ateityje. Įvada parašė kardinolas Koenig. Išleido Ottawos Universitetas.

◆ IŠ SUTEMŲ Į AUŠRĄ ---- (prancūzų k.)

Jame iškeltos naujos mintys apie žmogų, tautą ir žmonių kosminiam amžiui augsiant.

Veikalai gaunami A.V. parap.kioskoje,
1465 De Seve St., Montreal 205, P. Q.

J. I.B. vaistai, patentuoti Šveicarijoje Nr. 458628, registruoti JAV ir Europoje, ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskaną, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 procentų garantuoti, J. I.B. vartodamas 8 uncijas 16 savaičių, nebūsi nei plikas, nei žilas.

Užsakymus su \$6.00 money orderiu siųsti:

JIB Laboratorija, 2498 Daugall Ave., Windsor, Ont.

naujas minimalus federalinis atlyginimas \$1.65

NUO 1970 METU LIEPOS 1 DIENOS KANADOS DARBO STANDARTŲ KODEKSAS YRA. PAKEISTAS. DABAR MINIMALUS VALANDINIS ATLYGINIMAS YRA PADIDINTAS IKI \$1,65.

NAUJAS MINIMALUS ATLYGINIMAS TAIKOMAS DIRBANTIEMS, 17 M. AMŽIAUS ARBA VYRESNIEMS, KURIE DIRBA FEDERALINĖS JURISDIKCIJOS RĖMUOSE ŠITOJE SRITYSE:

■ Tarprovinciniuose ir tarptautiniuose

— geležinkeliniuose

— kelių, transporte

— telefono ir telegrafo

— sistemoje

— laivininkystėje ir ekspedicijoje

— kanaluose

— prie kelių, tunelių ir tiltų

— prie tiekimo vamzdžių

■ Radijo ir televizijos transliacijose

■ Oro transporte ir aerodromuose

■ Bankuose

■ Žuvininkystėje (saminiai)

■ Uranių gavyboje ir apdirbime

■ Grūdų elevatoriuose

■ Malūnuose, pašarų sandėliuose ir sėklų valymo įmonėse.

INFORMACIJOS KREIPTIS PAS:

Director,
Labour Standards Branch,
Canada Department of Labour,
Ottawa 4, Ontario.

CANADA DEPARTMENT OF LABOUR

Hon. Bryce Mackasey,
Minister

J. D. Love,
Deputy Minister

MONTRÉALIS

TALKA PATOBULINO BALTIJĄ

Ši pavasarij Montrealio jaunimo stovyklavietėje Baltijoje buvo išspręsta pagrindinė problema — sutvarkytas vandentiekis. Pagal inž. A. Kličiaus projektą kontraktorius pastatė gražų namelį, kuriame dabar įmontuotos dvi pajėgios pompos ir privesta elektros srovė. Vanduo nuvestas į berniukų ir mergaičių prausyklas, kurios lig šiol stovėjo be naudos. Stovyklos rajone ir lauko tualetuose įvesta elektros šviesa. Visur įkasti nauji tujos medžio stulpai elektros tinklui.

Visi šie darbai, išskiriant pompų namuko statybą, buvo atlikti talkos būdu. Paskutinėje liepos 4 ir 5 d. talkoje dalyvavo net 17 talkininkų, jų tarpe stovyklavietės komiteto pirm. B. Niedvaras, Pranas ir Algirdas Kličiai, R. Otto, G. Vazalinskas, Vincas ir Juozas Piečiai, A. Morkūnas, Ladas ir Linas Giriūnai, otaviškis K. Vilčinskis, jaunasis V. Kudžma, jaunasis R. Žitkus, ir S. Baršauskas. Elektrą prijungė A. Morkūnas, o pompos įmontavo inž. G. Vazalinskas su S. Geležiūnu. P. Kličius pompų namelyje padarė lentynas irankiams susidėti. Ankstesnėje pavasarinėje talkose B. Niedvaras, R. Otto ir P. Montvila paruošė naujas vietas palapinėms, o Aušros Vartų klebonas tėvas L. Zarembe ir J. Dalmantas pasta-

tė naują kryžių ir sutaisė altorių, vietoje audros nugriautos J. Ladygos koplytėlės. Tuo būdu šimet Baltija bus geriau paruošta stovyklavimui, kaip bet kuriais ankstesniais metais.

Vandentiekio sutvarkymas kainavo per tūkstantį dol., taigi apie 300 dol. daugiau kaip kad tam tikslui buvo sutelkta J. Piečiaičio iniciatyva sudarytame vandentiekio fonde.

Būtų gražu, jeigu tie tėvai, kurie neturi galimybių dalyvauti talkose, stipriau stovyklavietę paremtų savo aukomis. Stovyklavietė visai kitaip atrodytų, jeigu nakvynių namukuose būtų įrengti tualetai su tekančiu vandeniu, o sporto aikštė būtų nupilta smulkesniu smėliu. Tie pagerinimai kainuotų kitą tūkstantį dol., tuo tarpu lėšų telkimas nėra lengvas. Nežiūrint to, Baltija progresuoja, kadangi jos branduolį sudaro gražūs būrys pasiryžusių iš jau čia Kanadoje priaugusių kartos. Paskutinė pasisekusi Baltijos talka yra didelis padėsinimas naujam stovyklavietės komitetui ir jos pirm. B. Niedvarui.

P. R.

LASALIEČIAI KELIAUJA

Lasaliečiai M. Kazlauskienė su Baršauskais vasaros atostogų praleisti išvyko į Atlanto pakrantę.

P. Valenčienė išvyko į Lietuvą, kur žada pasilikti du mėnesius.

VILTINGA PRADŽIA

Abi lietuviškosios Montrealio parapijos pradėjo dalykišką ir viltingą bendradarbiavimą. Birželio 29 d. bendram posėdyje susitiko Šv. Kazimiero ir Aušros vartų parapijų komitetai.

Pasitarimą atidaręs Šv. Kaz. par. komiteto pirm. K. Ambrazas pasveikino svečius ir bendradarbius ir išreiškė pasitenkinimą prasidėjusiu bendradarbiavimu, kuris tegalėsia būti naudingas abiem parapijoms.

Daug žadančių nuotaikų posėdyje buvo sutarta panašius pasitarimus šaukti bent du kartus per metus ir aptarti bendruosius bėgamuosius reikalus. Be to, buvo sutarta vengti tuo pačiu metu ruošti parapijų parengimus, bet stengtis tokius renginius organizuoti kartu. Svarstant parapijos nario mokesčio padidinimą, sprendimo nebuvo prieita, bet nutarta tą reikalą išsiaiškinti vyskupijoje.

Pagaliau buvo sutarta rudenį suruošti bendrą abiejų parapijų gegužinę J. Vekterio vasarvietėje. Ruošai sudaryta speciali komisija iš abiejų parapijų atstovų. Šv. Kaz. parapiją atstovauja tarybos ir komiteto pirmininkai, be to, A. Ruzgaitis, A. Astrauskienė ir A. Yonušas. Aušros vartų parapijai atstovauja komiteto pirm. P. Girdžius, vienas kom. narys ir AV jaunimo atstovai.

Užsibrėžta ir gegužinę sutraukti kuo daugiau abiejų parapijų jaunimo, kad galėtų susipažinti ir pabendrauti. Pasitarime aplamai buvo daug kalbama ir svarstoma apie jaunimą.

Suvalkiėtis

Vienintelė, Kanados valdžioje registruota lietuviška natūralaus gydomo sveikatos klinika. Mediciniškas ir pooperacinis gydymas. Psichologinė terapija. Masažai. Elektronika, raudoni ir ultravioletiniai spinduliai. Terminė ir garų terapija. Fiziniai gydymieji judesiai, -- hydro terapija. Dr. B. Naujalis, R.M. Ps.D. N.Pt.R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. LE3-8008.

Kas nori, nors trumpam, pabėgti iš didmiesčio ir surasti ramaus ir gaivinančio poilsio, tas nepravažiuos pro TOMKŲ VASARVIETĘ, kuri yra ant pat Atlanto vandenyno ir turi visas sąlygas, apie kurias kiekvienas didmiesčio žmogus per ilgus metus svajoja.

Dėl smulkesnių informacijų rašykite:

V. Tomkus

700 Ocean Dr.

Juno Beach

North Palm, FLA. 33403

arba skambinkite
(305) 844-3388

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado ne paprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams iškildavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad pagerėjimas tęsdavosi daugeli mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyn-e), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyn-e galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. P pinigai bus grąžinti jei nebūsate patenkinti.

AUKSINĖ SUKAKTIS

Liepos 2 d. seselė M. Teresė Pečkaitytė atšventė savo vienuoliško gyvenimo 50 m. sukaktį. Ji yra pirmoji N. P. Marijos kongregacijos sesuo, kuri sulaukė tokios sukakties. Ses. M. Teresė gyvena Montrealyje.

JAUNIMAS ATOSTOGAUJA

Trys jauniausieji L. ir J. Bulotų vaikai — Rytis, Gilius ir Veronika — vasaros atostogas leidžia Europoje.

Rytis Bulota, Kvebeko universitete studijuojantis urbanistiką, atseit, miestų statybą, su savo kolega automobiliu žada apvažinėti eilę pietų Europos kraštų.

Gilius ir Veronika Bulotai vieši pas savo gimines prancūzų Rivieroje. Atostogų metu jie su jachta plaukios Viduržemio jūroje ir aplankys įdomesnes vietas.

Gilius Bulota šimet baigė gimnaziją ir rudenį Montreallio universitete pradės studijuoti mechaniką. Veronika pradės studijuoti farmaciją.

DU ROBERTAI MUZIKUOJA

Montrealyje vykusiame studentų estradinės muzikos festivalyje, pavadintame Campus Pop 70, dalyvavo ir du lietuviai.

Jazz Band de St. Laurent orkestre grojo Robertas Staniulis, o Omnibus grupėje pirmąją gitara — Robertas Skučas.

GAVO

STIPENDIJĄ

Edvardas Juodis, McGill universitete trečius metus studijuojantis gamtos mokslus ir fiziologiją, už pažangų mokslą gavo universiteto stipendiją.

PRANEŠIMAS

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad liepos 24 d., 8 val. ryto, Šv. Kazimiero bažnyčioje bus laikomos gedulingos mišios už a.a. Jono Simonavičiaus vėlę. Po mišių, 9 val. ryto, bus šventinamas velionio paminklas. Po šventinimo apeigų parapijos salėje bus pusrėčiai. Iškilnėse dalyvaus ir iš Chicago atvykęs velionio brolis.

Kviečiame visus tuos, kurie lankėsi šermenyse ir velionį palydėjo į kapines.

V. O. Lukauskai

KELIAUNINKAS

Keletą mėnesių Europoje praleidęs verduniškis inž. Viktoras Rupšys ruošiasi grįžti Montrealin.

Keliauninkas lankėsi D. Britanijoje, kur, be kita ko, susitiko ir su kitais montrealiečiais ir lankėsi Lietuvių Namuose, be to, apvažinėjo daugelį Europos žemyno kraštų.

Prieš grįždamas namo, verduniškis keliauninkas dar kartą žada pavažinėti po Europos žemyną.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas

Nemokamas pilnas žekių patarnavimas

Parduodame American Travelers žekius ir money orderius

Užtikrintas indėlių saugumas

Kapitalas virš \$1,850,000.00

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Šėrus	6½%
Už vienu metų indėlius	8%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	10%
Nekiln. turto paskolas iš	9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

MOKA

5½% už depositus
6% už šėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¾% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už mortgicijus
8% už asm. paskolas

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupu dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINE: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

HIGHLAND AUTO BODY

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7287

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUÉBEC
TEL. 366-7818

- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION
- DODGE

LAURENT DAIGNEAULT
Président

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktorius

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8971.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

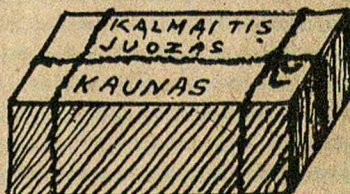
T. Laurinaitis

A.B.C. PARCEL SERVICE

3891 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL, QUE., CANADA

TEL. 844-9098

- A.B.C. Parcel service patarnauja gerbiams lietuviams klientams jau 17 metų ir ryžtasi tai daryti dar daugelį metų ateityje.
- A.B.C. yra vienintelė bendrovė Montrealyje, kuri turi visus leidimus ir teisę pati išrinkti mokesčius bei siųsti siuntinius tiesiai iš Montrealio.
- Mes turime pilną pasirinkimą įvairiausių medžiagų, tinkamų siuntoms, ir duodame dideles nuolaidas angliškoms medžiagoms (joms muitas yra tikrai \$1.00 - vienas doleris - už įardą) už apsiųstus nuolaida iki 50%

- Parduodame taip pat specialius pažymėjimus (certificates), už kuriuos galima pirkti prekes dolerinėse krautuvėse Lietuvoje.
- Skubėkite mus aplankyti arba skambinkite mums, kad galėtumėte gauti visą informaciją apie tai, ką geriausia šiuo metu siųsti Lietuvon.

A.B.C.

W. LAPENAT

General Construction Reg'd.
89 Orchard Street LaSalle, Que.

*** *** ***

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina. Tel. 366-6237.

LAURINAITIS JUOZAS

Tel. 524-0209.

DĖMESIO, DĖMESIO! Parduodu alų perkama kaina, visų rūšių minkštą gėrimą po \$2.00 už case, Varškę 5½ šv. už \$2.10. Pigiausiomis kainomis šviežias ir rūkytas dešras ir kitus produktus. Atvykite patys į krautuvę - 1918 Frontenac St. (Prie pat METRO).

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

601 St. John Road

TEL. 695-3883

POINTE CLAIRE, QUE.
(M. RUTKAUSKO)

- Atliekame prabėgimo ir kapitalinio auto-mašinų darbus.
- Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
- Tikrai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr.40 arba Nr.20. Atvažiuok neapsiriksitel!

Lafleur Radio Taxi

Savininkas Alfonsas Viskantas

SKAMBINKITE

iš visų vietų LaSallėje.

TEL. 366-8300

SPECIALIOS KAINOS:

- Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuviams.
- Į tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas.

-- visos 24 valandos.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

TEL: garažo 366-0500
namu - 366-4203

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.

7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q.

SAV. G. DESROCHERS.

(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

TEL. 769-2941.

239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky mus, vyriškus palтус, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.

Tel. 768-6679.

Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, karpetus, sopkas ir visą kitą namų apyvoką.

Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiom darbe. Turinti naujai įrengtą moderniausia drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.

Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co.

TEL. 366-3884

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS

547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC.

TEL. 366-6941

BOIS DE CONSTRUCTION

BUILDING MATERIALS

7682 BLVD. CHAMPLAIN

cote Stème Ave., LaSalle

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cementas, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

KRONIKA

MarciJonas Juodis, gyvenantis Hamiltone, yra stambiausias Kanados Lietuvių Fondo aukotojas, iš viso įmokėjęs 1500 dol.

LIETUVIŠKI IŠSTATINIAI OTAVOJE

Otavos valstybinio Žmogaus muziejaus Folkloro skyriui augant ir plečiantis, jis nuo birželio 1 d. pavadintas Kanados tautinių kultūrų studijų centru. Centro vadovė yra dr. Carmen Roy, o Centro Slavų ir rytų Europos sekcijai vadovauja R. Klymaszas, kuris pradėjo plataus masto tyrinėjimus apie medžiaginę kultūrą ukrainiečių bendruomenėse Manitoboje ir Saskatchewan.

Dail. A. Tamošaitis yra paskirtas nuolatiniu Centro patarėju. Jis dabar ruošia smulkų katalogą apie muziejuje esančius lietuvių liaudies meno išstatinius.

Tautinių kultūrų studijų centro sukaupiti išstatiniai atspindi įvairių Kanados tautybių kultūrinį palikimą. Speciali nenuolatine ekspozicija ruošiamą naujai atremontuotam Viktorijos muziejui Otavoje, kur, be kita ko, bus išstatyta lietuvių liaudies meno ir dirbinių kolekcija.

NAUJI KLF NARIAI

Į Kanados Lietuvių fondą įstojo ir po 100 dolerių įnašą įmokėjo Šv. Jono moterų draugija, Krivulės leidykla, Eleonora Kulienė, Jonas Butkus, Simonas Žulpa ir Leonas Stankus. Tokiu būdu KLF narių skaičius jau pasiekė 390.

Hamiltonietis MarciJonas Juodis prie savo jau įneštų 1000 dolerių primokėjo dar 500 dol. ir tokiu būdu su 1.500 dol. suma pasidarė stambiausią įnašą įmokėjęs KLF narys.

Po 10 dol. KLF aukėjo torontiešis K. Batūra ir KLB Hamiltono apyl. valdyba (užuojaus vietoje, mirus V. Navickui).

KLF vajaus vedėjas P. Lelis nurodė, kad nariais į Fondą daugiausia stoja "paprasti nežinomi lietuviai, kurie jaučia savo tautos pulsą", o esą, "turtuoliai gailisi Fondui paaukoti šimtinę".

KETVIRTOJI MOKYTOJU

Mokytojų studijų savaitės jau virto verta dėmesio tradicija. Šiemet tokia Studijų savaitė bus nuo rugpjūčio 16 iki 23 d. Dainavoje prie Manchesterio, Mich., JAV. Ši kartą ji pavadinta jau Kanados ir JAV lietuvių mokytojų studijų savaitė, nors ir pirmose trijose Kanados lietuvių mokytojai gausūs buvo tiek paskaitininkais, tiek dalyviais.

Studijų savaitė žada būti įdomi ir aktuali. Kalbininkas dr. A. Sals skaitys keletą paskaitų, kurias reiktų pavadinti lietuvių kalbos seminaru. Ši kartą bus net keli šiuo laiku labai madoje esantieji simpoziumai: lietuviška mo-

Vak. Europos liet. vysk. A. Deksnys su Anglijos lietuviais

kykla ir jaunimo organizacijos, mokyklų pagerinimas, mokyklų ateitis ir jaun. karta, mokyklų finansavimas ir kt.

Įdomi bus muz. F. Strolis paskaita ir jo vadovaujama koncertinė dalis. Muz. A. Mikulskienė supažindins su kanklių muzika. Pasižymėjęs Grandinėlės vadovas L. Sagys kalbės apie jaunimo grupių suorganizavimo paslaptis.

Iš Kanados bus keletas paskaitininkų: Dr. I. Gražytė skaityti mūsų moksleiviai. P. Balčiūnas aptars, koks mokymys ateina mūsų mokyklon iš vietinių mokyklų. J. Čeponkutė nagrinės skaitybą.

Iš šios studijų savaitės vadovų paminėtini kanadiškiai J. Andriulis ir A. Vaičiūnas.

Graži ir įdomi pramoga bus rugpjūčio 22 d. — didysis laužas. Kasdien vakarais numatomi įvairūs parengimai, minėjimai, laisvoji tribūna.

L. Eimantas

JONO DOVYDĖNO FOTO REPORTAŽAS

Prabangus žurnalas Chicago paskyrė keturius savo puslapius fotografo-mėnintojo Jono Dovydėno nuotraukoms. Jos darytos Chicagos aukščiausio dangoraižio viršūnėje, kai ten darbininkai atliko antenos stiebų įmontavimus, pravedė su jais pasikalbėjimus ir paskui aprašė jų nuotaikas. Tuo būdu susidarė apybraiža iš Jono Dovydėno fotografijų ir jo teksto.

Jo nuotraukų turi išstačiusi ir Bergmano galerija Chicagos universitete. Parodoje dalyvauja ir kitas lietuvis — Uosis Juodvalkis. Jonas Dovydėnas yra rašytojo Liūdo Dovydėno sūnus.

NORMALIZACIJA

Vienas žymiausių prancūzų Šveicarijos dienraščių Gazette de Lausanne paskelbė pirmame puslapyje ilgą straipsnį apie Baltijos valstybių okupaciją prieš 30 metų. Primindamas, kad 1968 m. sovietų kariuomenė įžygiavo į Čekoslovakiją, siekdama "normalizuoti" padėtį toje valstybėje, autorius pastebi, kad Maskva "normalizavo" Baltijos valstybes jau prieš 30 metų.

PADĖKA

KLB Sudbury apyl. valdyba širdingai dėkoja bendruomenės nariams, taip gausiai dalyvavusiems demonstracijoje prieš raudonosios armijos koncertą. Padėka ir tiems, kurie buvo nusipirkę bilietus ir norėjo į koncertą eiti, bet pakeitė savo nuomonę ir prisidėjo prie demonstrantų.

Apyl. valdyba

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju dr. A. S. Popleraičiui už sėkmingą operaciją, o taip pat Reddy Memorial ligoninės personalui už rūpestingą priežiūrą.

Ta pačia proga ačiū visiems bičiuliams ir draugams, kurie mane ligoninėje aplankė.

Henrikas Nagys

TRYS LIETUVIAI MONTREALIO PARODOJE

Montrealio centre, Dominijos aikštėje vykstančioje dailės parodoje dalyvauja trys lietuviai dailininkai: R. Bukauskas, V. Remeika ir O. Šablauskienė.

Pastebėtina, kad šios parodos juri komisija yra labai atranki ir tik ribotas dailininkų skaičius yra priimtas.

PABALTIJO KLAUSIMAS ŠVEICARIJOJE

Dr. A. Gerutis birželio 17 d. Žüriche, Šveicarijoje, kalbėjo per atidengimo iškilmes paminklo, skirto paminėti 1953 m. Berlyno sukilimą. Jis nurodė į prieš 30 metų įvykusią Baltijos kraštų okupaciją, kuri esanti tuo labiau gėdinga, nes įvykdyta dėka Stalino-Hitlerio paktų.

Iškilmes, kurias surengė šveicarų draugija, kovojanti už laisvą tautų apsisprendimą, plačiai aprašė šveicarų spauda.

HAMILTON

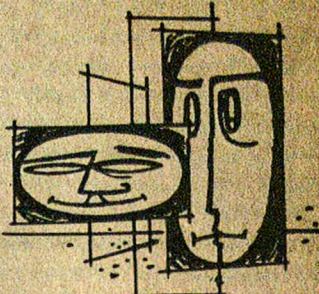
PARENGIMŲ KALENDORIUS

Pasitaikydavo, kad Hamiltone lietuviškos organizacijos parengimus ruošdavo tuo pačiu metu ar paeiliui. Išdava būdavo tokia, kad parengimai nepasisekdavo, kartais net duodavo nuostolius. To galima išvengti, parengimų datas tinkamai išskirsčius. Todėl visos Hamiltono lietuviškos organizacijos, planuojančios parengimus, prašomos užsiregistruoti pas KLB apylininės valdybos parengimų vadovą K. Mikšį. Jo adresas: 18 Barton Street. Telefonas 529 8593.

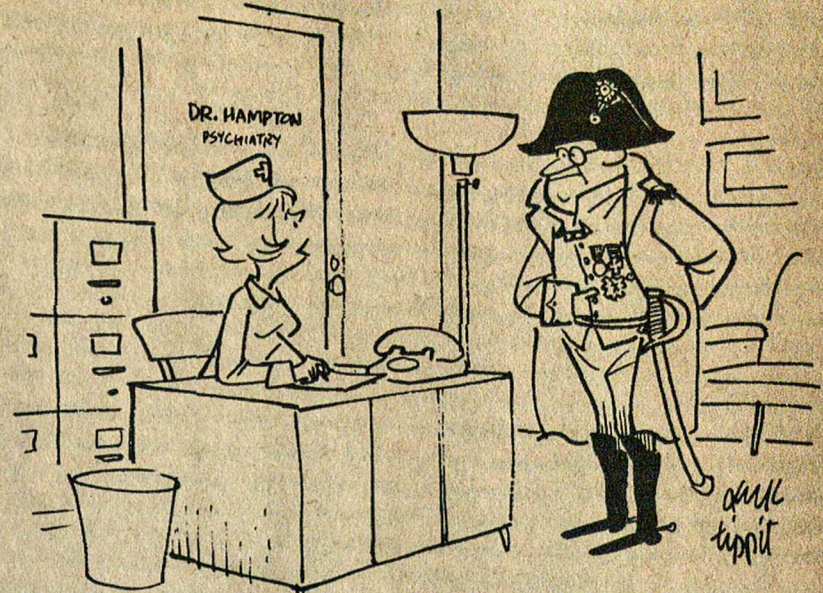
1970 m. jau užregistruoti šitie parengimai. Rugsėjo 12 d. — Tautos Fondo Jaunimo centro salėje. Spalio 10-11 d. — Aukuro JC salėje. Lapkričio 28-29 d. — šaulių JC salėje. Gruodžio 31 d. — apyl. valdybos Naujųjų metų sutikimas JC salėje.

1971 m. sausio 23 d. — medžiotojų-žūklautojų JC salėje. Vasario 14 d. — apyl. valdybos Vasario 16 minėjimas JC salėje. Vasario 20 d. — ateitininkų kaukių balius JC salėje. Vasario 23 d. — katalikų moterų blynų balius JC salėje. Lapkričio 27 d. — Tautos Fondo priešadventiniai šokiai JC salėje.

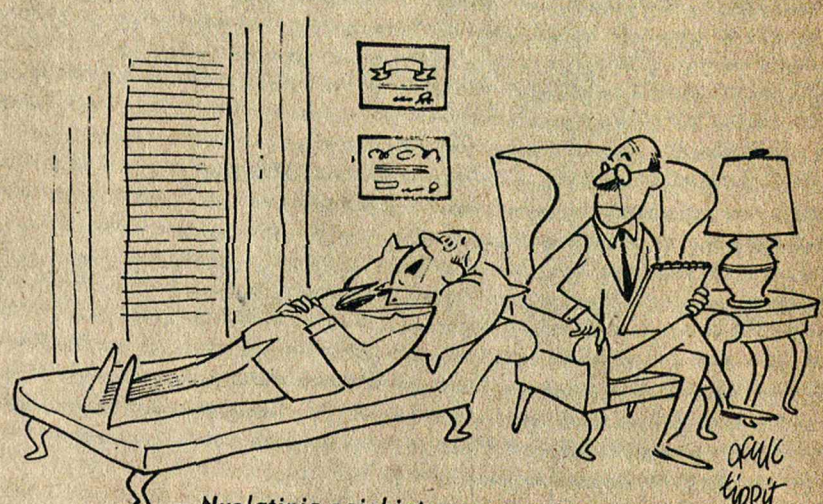
KREIVI VEIDRODŽIAI

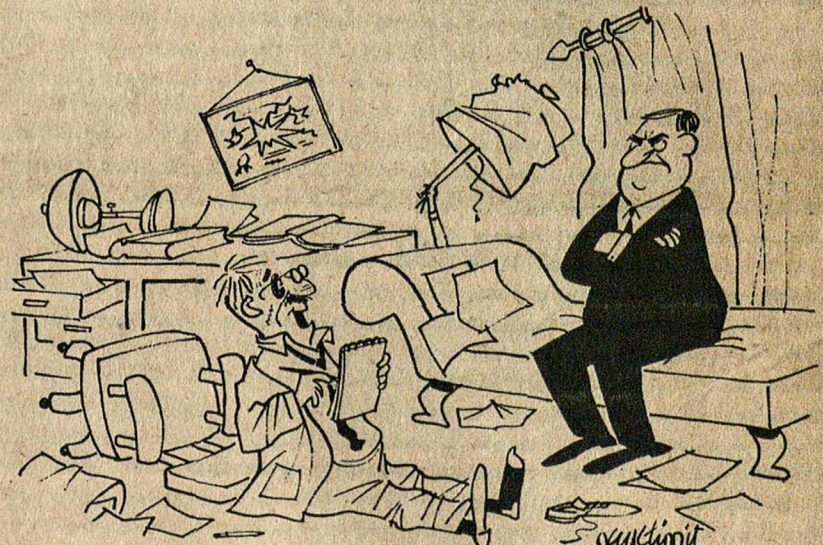
PAS PSICHIATRA

— Doktoras jūs dabar negali priimti. Pas jį kunigaikštis Wellingtonas...

— Nuolatinis psichiatras mane nesupranta.

— Pirmiausia atsikratykite nesocialių įpročių!

GRĮŽO KELIAUNINKAI

Palyginti, gausi montrealiečių lietuvių turistų grupė lankėsi Lietuvoje ir jau grįžo atgal. Prie montrealiečių buvo prisijungę ir Manitoboje gyvenantis Povilas Liaukevičius, kurio išpūdžius trumpai atpasakojo Naujienos.

Vilniaus aerouoste P. Liaukevičius suskaičiavęs 30 automatiniais šautuvais ginkluotų raudonarmiečių. Multinėje jo daiktus labai smulkiai kratė. Jis vežėsi 14 skarelčių dovanoms. Tris jam grąžino, o likusias multininkas pavadinęs spekuliacija. Už jas jam teko apsimokėti 77 dol. mūto.

P. Liaukevičiaus išvykimą iš Sov. S-gos Naujienos taip aprašo:

"Apleidžiant brangią tėvynę, grįžti atgal į Kanadą teko nebe per Varšuvą, o per Leningradą, kur multinėje Povilui pačiam paskutiniam begrąžino pasą... Sako, lėktuvas jau laukia, visi ekskursantai baigia sulipti, o "toks generolo uniforma apsirengęs sovietų činauninkas kelias

minutes, kurios atrodė amžinybė, savo juodomis akimis tai mane varstė, tai postalėje į kažkokį popierių žiūrėjo..."

"Pagaliau išsiėmęs iš stalčiaus atidavė pasą ir dar pasakė "Spasibo".

SVEIKINO

Berne, Šveicarijoje, gyvenąs baltų kalbų ir literatūrą docentas Neuchatelio ir Berno universitetuose dr. J. P. Locher birželio 22 d. vedė Rosmarie Schlieger, Žüricho universiteto slavų kalbų lektorę. Jaunavedžius pasveikino dr. A. Gerutis ir lietuvių bendruomenės Šveicarijoje pirm. dr. P. Radvila.

KANADOS GYDYTOJAI

Vyriausybiniais duomenimis, privačia praktika besiverčiančių Kanados gydytojų metinių pajamų vidurkis 1968 m. buvo 28.615 dol. Aukščiausias pajamų vidurkis buvo Albertoje — 33.221 dol., o žemiausias Pr. Eduardo saloje — 22.363 dol.

LIEPOS 26 D. SKUIBIŲ ŪKYJE, POINT FORTUNE, P.Q.,

LVS RAMOVĖ RENGIA

GEGUŽINĖ

Programoje: puiki muzika, loterija, baras, pramogos.

Visi, visi nuoširdžiai kviečiami atsilankyti.

Skrybiaus valdyba

LIEPOS 19 D. VISI Į PALANGĄ, VISI

Į Gegužinę!

Maudynės, šviežias oras, pušynai, muzika, pramogos, linksmybės, bufetas...

Pradedame 10 val. ryto.

PALANGIEČIAI

Liepos 19 d.

P. Skrubio vasarvietėje, Pointe Fortune, P.Q., rengiama

JAUNIMO GEGUŽINĖ

Programoje:

Laisvas jaunimo pasirodymas, populiarūs šių dienų džiazo muzika, šokiai ir žaidimai, plaukiojimas laiveliais, prizinis šaudymas, bufetas ir užkandžiai.

MINDAUGO KUOPOS JŪRŲ ŠAULIAI